

Правила за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд в предприятията и дейностите от отрасъл "Земеделие"

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Раздел I

Обхват и приложение на Правилата по безопасност на труда

при работа със земеделска техника

Чл.1.Правилата по безопасност на труда при работа със земеделска техника уреждат изискванията и задълженията за осигуряване на безопасност при провеждане на земеделска дейност, свързана с почвоподготовката, отглеждането и прибирането на културите, следжътвената им обработка, товаренето, транспортирането, отглеждането на животни (включително и пчели) и птици, обезопасяването на складове и други дейности, изискващи използване на земеделска техника (по-нататък в текста - техниката) и инструменти в областта на земеделието.

Чл.2.Правилата са задължителни и за:

1. всички работници и служители от системата на МЗГ, неговите органи и подразделения;
2. всички учебни заведения и звена, извършващи обучение за придобиване на квалификация или преквалификация в системата на МЗГ;

Чл.3.Работодателят осигурява необходимите лични предпазни средства и специални работни облекла на работниците, извършващи дейности по чл.1, съгласно Наредба № 3 на МТСП и МЗ за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място (обн., ДВ, бр.46 от 2001).

Чл.4.Настоящите Правила определят общите изисквания, на които трябва да отговаря техниката и общите и специални изисквания за безопасност при работа с нея.

Раздел II

Задължения на работодателите и специалистите по безопасност на труда

Чл.5.Работодателите назначават или определят с писмена заповед специалисти по безопасност на труда, за организиране на изпълнението на дейности, свързани с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

Чл.6.Работодателите и длъжностните лица по безопасност на труда, които

ръководят и управляват трудовите процеси са длъжни да:

- 1.определят и провеждат стратегията по въпросите на безопасността на труда при осъществяване на дейностите по чл.1;
- 2.закупуват и пускат в експлоатация техника, която да отговаря на техническите изисквания по безопасност и това да е официално удостоверено от акредитирани лаборатории;
- 3.организират провеждането на всички видове инструктаж и обучение, съгласно утвърдените вътрешни правила за безопасна работа;
- 4.вписват в длъжностните характеристики на персонала конкретните им задължения по безопасност на труда;
- 5.отчитат и анализират трудовите злополуки и професионални заболявания и разработват мерки за предотвратяването им;
- 6.осигуряват медицинско обслужване на своите работници и служители от службите по трудова медицина;
- 7.контролират поддържането и ремонта на работното оборудване за осигуряване на безопасното му използване;
- 8.осигуряват необходимите лични предпазни средства и защитно работно облекло;
- 9.контролират ревизионната книга за вписване на констатации и предписания на контролните органи, както и дневниците за инструктажите.

Чл.7.(1)Специалистите по безопасност на труда организират, ръководят и координират изпълнението на задълженията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

(2)За специалисти по безопасност на труда се назначават лица с висше или със средно-техническо образование, преминали специализирани курсове за обучение по безопасност на труда.

Глава втора

Общи изисквания към земеделската техника

Чл.8.Техниката е безопасна, когато при използване по предназначение, не представлява опасност за хората, домашните животни, околната среда и вещите..

Чл.9.Техниката и инструментите трябва да отговарят на следните изисквания:

- 1.при спряно положение и при работа в условията, за които те са предназначени устойчивостта им да бъде гарантирана;
- 2.след разединяване да запазват устойчиво положение и да бъдат снабдени с

устройства запазващи определената височина на присъединителните точки;

3. да осигуряват безопасност на оператора в случай на самопроизволно разединяване на отделни възли и детайли;

4. да имат обозначени места за захващане от повдигателни механизми при товарене, разтоварване и ремонт;

5. във възлите и агрегатите с маса над 20 kg трябва да бъде предвидена възможност за използване на повдигателни механизми;

6. всички места за смазване, регулиране и контрол, обслужвани ежедневно, трябва да са лесно достъпни;

7. привеждането на техниката от работно положение в транспортно и обратно не трябва да бъде източник на опасност и да изисква физически усилия превишаващи 200 N;

8. работните органи на техниката в транспортно положение трябва да бъдат фиксирани, а в случай на необходимост, снабдени със защитни устройства;

9. възлите и агрегатите, които при товарене, транспортиране и разтоварване, могат самопроизволно да се преместват, трябва да имат средства за фиксиране или да бъдат лесно сменяеми;

10. механизмите, подложени на задръстване, трябва да са лесно достъпни за почистване;

11. резервоарите и бункерите, както и местата в които е възможно натрупване на производствени материали и готова продукция (гориво, масла, земеделски продукти, отровни материали, торове и т.н.), трябва да имат люкове за почистването им.

Чл.10. Самоходната техника, която при движението си може да породи рискове за хората, животните, околната среда и вещите, трябва да отговаря на следните условия:

1. да има устройство за предотвратяване на пускане в действие от неправоспособно лице;

2. да има устройство за спиране и установяване в неподвижно състояние и аварийно устройство със същите функции;

3. когато пряката видимост на водача е недостатъчна да осигури безопасност, се инсталират допълнителни устройства за подобряване на видимостта;

4. да бъде снабдена с осветление, подходящо за извършваната работа, с оглед безопасността на работещите при използването му през нощта или на места с недостатъчна осветеност;

5. да бъде съоръжена с подходящи пожарогасителни устройства в случай, че самото работно оборудване или теглен от него товар може да създаде опасност от пожар и

достатъчно близо няма подходящи пожарогасителни средства;

б.когато е дистанционно управлявана, да спре автоматично, когато излезе от обхвата на контрол и в случай на допир до обект извън изпълняваната програма.

Чл.11.Техниката трябва да отговаря на изискванията на специализираните нормативни актове за безопасно движение по пътищата.

Чл.12.Органите за управление или регулиране на техниката трябва да са означени по подходящ начин, който да съдържа необходимата информация, предпазваща от погрешни действия.

Чл. 13.Частите на двигатели с вътрешно горене, разположени близо до други повърхности, не трябва да ги нагряват до температури, които представляват опасност за обкръжаващата среда или обслужващия персонал.

Чл.14.Твърдите и гъвкавите тръбопроводи, пренасящи флуиди трябва да бъдат здраво закрепени и/или защитени срещу всякакъв вид външни въздействия.

Чл.15.(1)Движещите се части на работното оборудване, които създават риск от злополуки трябва да са комплектувани с оградящи предпазни устройства, осуетяващи достъпа до опасните зони, или се снабдяват с устройства, спиращи движението им при достигане на опасната зона от човек или предмети.

(2)Защитните ограждения и предпазните устройства трябва да отговарят на следните изисквания:

- 1.да не предизвикват допълнителна опасност;
- 2.да не могат да бъдат лесно отстранени или изключени от действие;
- 3.да са разположени на достатъчно разстояние от опасната зона;
- 4.да не ограничават повече от необходимото възможността за наблюдение на работното оборудване и неговото обслужване;

Чл.16.При работа с електрически съоръжения:

- 1.хората и домашните животни да са подходящо защитени срещу опасност от физическо нараняване, причинено от директен или индиректен електрически допир;
- 2.да не се създават такива температури, електрически дъги или лъчения, които биха причинили опасност;
- 3.изолацията да е съобразена с предвидимите условия на работа на електрическото съоръжение.

Чл.17.Техниката трябва да работи така, че излъчвания шум да се намали до възможно най-ниското ниво.

Чл.18.Техниката трябва да работи така, че опасностите от вибрации, създавани от

нея да се намалят до възможно най-ниското ниво.

Чл.19.Техниката трябва да работи и/или да бъде съоръжена така, че газовете, течностите, праха, изпаренията и други отпадъчни продукти, създавани от нея, да бъдат намалени до възможното най-ниско ниво.

Чл.20.Димоотводните тръби на двигатели с вътрешно горене трябва да са снабдени с искрогасители и шумозаглушители.

Чл.21.Техниката трябва да бъде съоръжена с подходящ звуков и/или светлинен предупредителен сигнал.

Чл.22.Материалите, от които е изработена техниката не трябва да влошават качеството на хранителните продукти при контакт.

Чл.23.Върху техниката задължително се поставят необходимите за случая трайни предупредителни знаци и надписи на български език.

Чл.24.(1)Техниката трябва да бъде придружена с инструкция за монтаж и експлоатация.

(2)Инструкцията по ал. 1 трябва да съдържа всички необходими сведения за безопасното ѝ използване.

(3) Инструкцията по ал. 1 и 2 задължително трябва да бъде на български език.

Глава трета

ОБЩИ ИЗИСКВАНИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ТРУДА ПРИ РАБОТА

СЪС ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА И ИНСТРУМЕНТИ

Раздел I

Изисквания към работниците и служителите

Чл.25.Лицата, извършващи земеделски дейности са длъжни:

1.да се явяват на работа в състояние, което позволява да изпълняват възложената им работа;

2.да се грижат за собствената си безопасност;

3.да работят само с техника и съоръжения, за които имат документ за правоспособност;

4.да работят само с изправна техника, съоръжения и инструменти, а при неизправност да сигнализират незабавно прекия си ръководител;

5.да проверяват преди започване на работа изправността на работното оборудване;

6. да поддържат ред и чистота на работното място;

7. да ползват предоставените им лични предпазни средства и работно облекло, съгласно тяхното предназначение;

8. да поддържат и повишават знанията и квалификацията си по безопасност и хигиена на труда и противопожарна охрана;

9. да оказват долекарска помощ на пострадалия при трудова злополука или при други увреждания.

Чл.26. Не се допускат до работа лица, които не са навършили 15 годишна възраст, употребили са алкохол или са под въздействие на упойващи вещества.

Чл.27.(1) Работниците, участващи в производствения процес, задължително се инструктират и обучават по правилата за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, независимо от вида на договора, който са сключили с работодателя.

(2) Работниците и служителите се инструктират само от длъжностни лица, преминали курс на обучение по безопасност на труда.

(3) Задължително се инструктират и сезонните (временни) работници, независимо от времето, за което се наемат.

(4) На задължителен инструктаж подлежат работниците и служителите от противопожарните ядра преди започване на пожароопасния сезон.

Чл.28. Установяването, разследването и регистрирането на трудови злополуки и професионални заболявания се извършва по ред и начин, определени със закон.

Раздел II

Общи изисквания за безопасност към земеделската техника и инструментите

Чл.29.(1) Лостовете, педалите, кормилните колела, манивелите, бутоните и другите органи за управление да са разположени на такива места, че обслужването им да е безопасно, удобно и леко.

(2) Органите за управление да бъдат осигурени срещу самоволно освобождаване, преместване или завъртане.

(3) Органите за управление да бъдат обозначени със символи, които да изясняват недвусмислено тяхната функция;

Чл.30. Всички въртящи се части и др. опасни елементи от конструкцията, представляващи механична опасност трябва да са надеждно покрити с капаци или предпазни щитове. Карданните валове, използвани в техниката да бъдат с обезопасена конструкция. Валът за приемане на мощност на техниката, задвижвана

от вал за отвеждане на мощност (ВОМ) на трактор да бъде обезопасен.

Чл.31.В техниката, която има хидравлически повдигани възли за транспорт, регулировка или ремонт, същите трябва в повдигнато положение да могат да се фиксират механически.

Чл.32.Прикачната и навесната техника трябва да запазва устойчиво положение след разединяване от трактора.

Чл.33.Прикачната техника, движеща се по пътищата в агрегат с трактор, трябва да бъде осигурена с допълнителна връзка.

Чл.34.Техниката трябва да има регулируем опорен крак, осигуряващ запазване височината на присъединяването към трактора, след разединяване от него.

Чл.35.Върху техниката да е означена допустимата транспортна скорост, необходимото налягане на въздуха в гумите, необходимата честота на въртене на вала за приемане на мощност и посоката му на въртене.

Чл.36.Навесната техника, агрегирана към трактора, не трябва да снижава вертикалната реакция на предния мост повече от допустимото. Реакцията да е не по-малка от 20 % от експлоатационната маса на трактора. Едновременно с това задните гуми на трактора не трябва да се претоварват над допустимото за съответния тип гуми и режим на експлоатация.

Чл.37.Пневматичните спирачни системи трябва да отговарят на изискванията за безопасност и да се проверяват периодично.

Чл.38.Вентилаторите, монтирани върху техниката трябва да отговарят на изискванията за безопасност, посочени в ръководствата им за експлоатация.

Чл.39.Прикачната и навесната техника трябва да се агрегират към тракторите със стандартни прикачни и навесни устройства.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ЗЕМЕДЕЛСКА ТЕХНИКА И ИНСТРУМЕНТИ

Специфични изисквания за безопасна работа

със земеделска техника и инструменти

Раздел I

Трактори и самоходна техника

Специфични изисквания

Чл.40.Преди пускане в експлоатация, тракторите и самоходната техника се проверяват за безопасност при движение и работа и обслужващите техниката

работници се запознават с ръководството им за експлоатация и мерките за безопасност.

Чл.41.Тракторите и самоходната техника трябва да се придружават при работа с ръководство за безопасна работа или инструкция по безопасност на труда на български език.

Чл.42.Не се разрешава промяна в конструкцията на тракторите и самоходната техника без разрешение на производителя, а ако се наложи такава, изделието се подлага на изпитване от упълномощена изпитателна лаборатория.

Чл.43.(1)Преди да се използва тракторът или самоходната техника е необходимо да се провери, дали защитната кабина, предпазната арка и рама не са повредени и са добре закрепени към техниката.

(2)Ако тракторът или самоходната техника са се обърнали или кабината, предпазната арка или рама са повредени по време на движение от удар в някакъв обект, то те трябва да се заменят с нови, за да се осигури оригиналната степен на защита.

(3)Винаги да се проверява предпазния колан за повреди. Повреденият предпазен колан трябва да бъде заменен с нов.

(4)Не са разрешени заварките, огъванията, изправянията и всякакви други промени и ремонти по предпазните кабинни, арки и рами.

(5)Не се разрешава захващането на въжета, вериги и др. към предпазните кабинни, арки и рами с цел теглене.

Чл.44.Преди започване на работа да се провери дали всички системи на трактора са в добро работно състояние, като се спазва следното:

1.да се провери за разхлабени, счупени, липсващи или повредени части. Проверява се дали всички средства, осигуряващи безопасност, са на местата си;

2.да се провери ROPS и предпазния колан към седалката за повреди. Повредени ROPS или предпазен колан трябва да бъдат сменени веднага;

3.проверява се дали оборудването и земеделската техника са правилно поставени, както и че честотата на въртене на ВОМ на трактора съответства на необходимите за агрегатираната техника или оборудване;

4.проверяват се гумите за срязвания или подутини. При нужда да се коригира налягането им. Износените или повредени гуми да се подменят. Да се провери ефективността на крачната и парковата спирачка и при необходимост да се регулират;

5.проверява се дали устройството за фиксиране на кардана към ВОМ е заключено;

6.проверява се дали козирката на ВОМ и предпазните кожуси по пътя на

задвижването са на местата си и работят нормално;

7. проверява се трактора и хидравличната система на агрегата. Ако има течове или повредени части същите се отстраняват, при нужда се подменя дефектната част;

Чл.45.(1)Тракторите от теглителен клас над 0,6 трябва да са оборудвани с обезопасена кабина. Когато кабината не е безопасна, или тракторът няма кабина, се поставя защитна рама или ролбар.

(2) Кабините, защитните рами и ролбаровете монтирани на тракторите трябва да са преминали изпитване.

Работа с трактори, самоходна техника,

както и навесвана, прикачвана или тласкана от тях техника

Чл.46. (1)При стартиране на двигателя е необходимо лостовете за управление на скоростната кутия и ВОМ да са изключени. Около трактора, самоходната земеделска техника и прикачената към тях техника не трябва да има външни лица. Всички предпазни ограждения и указателните табелки трябва да са в изправност. Стъпалата на стълбичката да са почистени и свободни. Водачът трябва да е облечен с работно и закопчано облекло.

(2) Не се разрешава използването на широки дрехи, бижута и вратовръзки, който могат да се закачат за органите за управление или други части на трактора.

Чл.47.Стартирането на двигателя става само от мястото на водача.

Чл.48.При движение трябва да се избягват резките завивания, особено на неравни, наклонени и хлъзгави участъци.

Чл.49.Когато се навесва земеделска техника да се следи за съответствието на масата ѝ с товарносимостта на осите, навесната система и гумите на ходовата система.

Чл.50.Тракторите и самоходната земеделска техника задължително трябва:

1. да се използват само по конкретното им предназначение и за предписаните им условия на работа, посочени в ръководството за експлоатация;

2. да работят само с предписаните от производителя им горива, масла, резервни части и консумативи;

3. да се оборудват и агрегатират само с предписаните им работна и транспортна техника.

Чл.51.(1)Броят на работниците в кабината на тракторите и самоходната техника се определя от предвидените места за сядане, посочени в ръководството за експлоатация.

(2) Не се разрешава в кабините да се транспортират инструменти, гориво-смазочни материали и резервни части.

Чл.52. Зареждането на тракторите и самоходната техника с гориво се извършва само на определените пожаробезопасни места, при спазването на съответните противопожарни изисквания.

Чл.53. Не се допуска работата на тракторите и самоходната техника:

1. на терени с наклони, по-големи от указаните в ръководството им;
2. на наклонени и стръмни склонове при хлъзгав терен, намалена видимост и нощно време.

Чл.54. Тракторите и машинно-тракторните агрегати се изкачват и спускат по терен с голям наклон само на първа предавка, при работещ двигател. При движение на такъв участък не се допуска изключването на съединителя и превключване на предавките.

Чл.55. Не се разрешава спирането и оставянето на трактора по склона.

Чл.56. (1) Дейностите за техническо обслужване, отстраняване на неизправности, почистване от кал се извършват само при неработещ двигател и включена паркова спирачка. Не се разрешава стоенето под трактора при работещ двигател.

(2) При изпълнение на всяка дейност по техническото обслужване трябва предварително да се подготви необходимия инструмент.

(3) За предотвратяване на несчастни случаи трябва да се спазва следното:

1. да не работи двигателя в затворено помещение със слаба вентилация;
2. да не се извършват регулировки или други работи в областта на вентилаторната перка при работещ двигател;
3. да се използват само изправни и подходящи подемно-транспортни устройства и инструменти;
4. всички ремонтни работи, свързани с използването на електрозаварки, непосредствено на трактора да се извършват при изключена "стоп маса". Заваряваните детайли да са замасени.

Чл.57. Ремонтните работи по тракторите и самоходната техника да се извършват от правоспособни лица.

Чл.58. Не се разрешава:

1. едновременното сваляне на двете вериги на верижните трактори в полеви условия;

2.подгръването на двигателите на тракторите с открит огън;

3.Тегленето на повреден трактор по наклонен терен с мек теглич (въже), като теглещият трактор трябва да бъде с по-голяма или равна мощност от тегления трактор. Разрешено е теглене само с теглителната греда или чрез препоръчваните теглителни устройства, но никога над осевата линия на задния мост;

4.преминаването на хора между теглещия и буксуващ или аварирал трактор;

5.махането или закриването на надписите “опасност”, “предупреждение”, “внимание” или предупредителните надписи;

6.спирането и работата на трактори или агрегати с височина над 4 m под електропроводи без разрешение от органите, експлоатиращи въздушна електропреносима мрежа в охраняваната около нея зона, определена от успоредни на крайните проводници линии, отстоящи на следните разстояния в зависимост от напрежението:

а) до 20 кV – 10 m;

б) до 35 кV – 15 m;

в) до 110 кV - 20 m;

г) до 220 кV – 25 m.

Чл.59.Движението на трактори или машинно-тракторни агрегати под въздушна електропреносима мрежа се допуска само когато височината им е по-малка от:

а) 5.0 m при движение по шосе;

б) 3.5 m при движение по черен път или извън пътя.

Чл.60.При започване на работа операторът да пристяга ремъка за безопасност на седалката, ако тракторът има защитна структура, осигуряваща безопасна зона при преобръщане на трактора (ROPS). Функциите на защитна структура могат да се изпълняват от предпазна арка, защитна рама или кабина.

Чл.61.(1)Да се носят предпазни очила за защита на очите при проверка на тръбопроводите за гориво и масла, намиращи се под налягане. Да не се правят проверки с незащитена ръка. При проникване на течност под кожата да се потърси незабавно лекарска помощ;

(2)Преди задействане на горивната или хидравличната система трябва да се провери дали всички връзки са стегнати и всички тръбопроводи и маркучи са изправни. Преди да се разедини горивна или хидравлична връзка, задължително да се провери, че системата не е под налягане;

(3)Водната охладителна система е под налягане, когато двигателят е топъл. Преди да се свали капачката на радиатора, да се спре двигателя и да се изчака

охлаждането му.

Чл.62.Необходимо е работните повърхности и отсека на двигателя да се поддържат чисти.

1.Преди почистване на техниката навесното оборудване се сваля на нивото на земята, трансмисията се поставя в неутрално положение, задейства се парковата спирачка, изключва се двигателя и се изважда контактния ключ;

2.Почистват се стъпнките, педалите и пода и се отстраняват остатъците от масло и грес. През зимата техниката се почиства от сняг и лед.

Чл.63.При техническото обслужване на тракторите и самоходната техника е необходимо:

1.обслужването на трактора, да става само при неработещ и студен двигател;

2.преди да се извършва обслужване, ремонт или настройка на електрическата система, да се откачат кабелите към акумулатора, (-) минусовият кабел първо;

3.да се предпазват очите и лицето от акумулатора. Цигари, пламъци или искри могат да причинят експлозия на акумулатора;

4.да се избягва контакт на кожата, очите или дрехите с електролита. В случай на инцидент промийте мястото с вода и извикайте лекар незабавно;

5.не се допуска наличието на открит пламък около акумулатора или средствата за стартиране при студено време. Да се използват прехвърлящи кабели, съгласно инструкциите;

6.да се подпират трактора и/или агрегатираната техника с подходящи дървени трупчета или стойки. Да не се използва за тази цел хидравличен крик;

7.да се проверява периодически затягането на винтовите съединения, по специално главините на колелата и гайките на джантите и закрепването на шпилките на веригите. Да се затягат резбовите връзки с предписания в ръководствата за експлоатация момент;

8.да се проверява периодично резервоара на хидравличната система за кормилно управление и да се добавя при необходимост препоръчаното от производителя масло;

9.да се проверява периодично спирачната система и да се допълня резервоара със спирачна течност до нужното ниво и при необходимост да се извърши регулировка. Действието на спирачките трябва да бъде равномерно, особено когато към трактора се прикачва ремарке или полуремарке.

10.да са почистени обувките и избърсани ръцете преди качване. Да се използват перилата, ръкохватките, стълбите или стъпнките (както е предвидено), при

качване или слизане;

Чл.64. При стартиране (пускане в движение) на трактора е необходимо:

1. да се огледа основно трактора и агрегираната към него техника. Да не се допуска присъствието на хора под, на или близо до тях. Да се даде сигнал на другите работници и хората наоколо, които да разберат, че техниката се стартира. Да не стартират техниката, докато всички хора около трактора и агрегираната техника не са на безопасно разстояние;

2. да се използва “триточков контакт” с техниката и да се качва с лице към нея;

3. да не се използват лостовете за управление вместо ръкохватки и никога да не се стъпва на органите за управление по пода при слизане или качване;

4. да не се качва или слиза при движещ се трактор. Да не се скача от трактора освен при извънреден случай;

5. да се стартира двигателя от седалката на водача (всички лостове на трансмисията и лоста за ВОМ трябва да са в неутрално положение);

6. при разделно управление на спирачната система двата спирачни педала да са заключени един към друг през цялото време, с изключение на момента на завиване с блокаж на полето, който изисква независимо използване на спирачните педали. Спирачките да са правилно регулирани така, че двете спирачни устройства да се задействат едновременно;

7. да се регулира седалката, да се затегне предпазния колан (там където се прилага и където е посочено в експлоатационното ръководство), да се задейства парковата спирачка и се поставят всички органи за управление в неутрално положение преди стартиране;

8. при стартиране на трактор съоръжен с пусков двигател без електрически стартер да се хваща ръкохватката на въжето само с пръсти, без увиването му около ръката, дланта или пръстите;

9. при стартиране на двигател с манивела захвата на ръкохватката да става без палеца. Завъртането да се извършва от горе на долу и от долу на горе на сектори по 180 градуса;

10. след стартиране да се проверят наново всички контролни лампи и светлини. Ако тракторът не отговаря коректно на някоя от управляващите команди да се спре незабавно до отстраняване на причината за това.

Чл.65. Противотежестите на предната рамка, колесните тежести и баласт да се поставят съгласно препоръките на производителя. Не се разрешава добавянето на допълнителни тежести.

Чл.66. По време на работа не се допуска показването тялото на тракториста извън

кабината.

Чл.67.(1) Не се разрешава превишаване на нормалните натоварвания на трактора, посочени от производителя.

(2) Натоварването трябва да се съобразява от условията на работа.

Чл.68. При работа на терени, на които има опасни места и трудно забележими препятствия същите трябва ясно да се маркират преди започване на работа.

Чл.69. Скоростта на придвижване задължително да се съобразява с терена и агрегатираната техника.

Чл.70. Не се разрешава да се работи при силна буря и мъгла с видимост по-малка от 25 m.

Чл.71. Използването на органите за управление трябва да бъде плавно. Да не се завива рязко.

Чл.72. При едновременна работа на няколко трактора е необходимо да се спазва дистанция от 50-60 m при ясно време, а при мъгла от 100-150 m.

Чл.73. При работа на повече от един трактор е задължително да бъде определена площадка за почивка. Нощно време площадката трябва да е осветена. Не се разрешава почиването в зоната на работа на тракторите или другата земеделска техника. При работа на повече от два трактора да се осигури фургон или палатка за почивка.

Чл.74. За да се избегне обръщане при внезапно спиране:

1. да се работи с максималния размер колея, подходяща за извършваната операция;
2. при разделна спирачна система педалите за спирачките трябва да се сдвоят преди движение с транспортна скорост;
3. да се работи със скорост съобразно околните условия. Ако тракторът е оборудван с челен товарач, повдигателното устройство и товара да са на минимална височина;
4. да не се завива рязко с висока скорост;
5. да не се тегли товар по-голям от възможностите на трактора;
6. да не се спира внезапно. Спирачките да се задействат плавно и постепенно;
7. когато се извършва движение по склон скоростта се намалява и се използва същата предавка, на която се изкачва склона. Да се включи предавката преди започване на спускането;
8. да се използват четирите задвижващи колела (ако тракторът ги има);

9. не е разрешено да се изключва съединителя или да сменя предавката след като е започнало спускането и изкачването;

10. да се избягва завой срещу склона, когато се работи по стръмен склон. Да се намали скоростта и се направи широк завой, когато такава маневра е неизбежна. При работа с трактор на който има странично агрегирана техника, движението трябва да се извършва така, че страната с агрегираната техника да е към горната част на склона. Техниката да не се повдига и да не се задържа над повърхността на терена.

Чл.75. За да се избегне обръщане назад е необходимо:

1. товарите за теглене трябва да се закачат само към теглителната греда на трактора;
2. да се използват предните противотежести;
3. потеглянето да се извършва бавно и плавно да се повишава скоростта;
4. трактор с монтиран челен товарач и пълна кофа трябва да изкачва склона на преден ход и да се спуска на заден ход, като кофата се спусне на минимална височина.

Чл.76. Преди да се откачи оборудването да се изключи ВОМ, да се свали на нивото на земята агрегираната техника, да се постави лоста за скоростите в неутрално положение, да се задейства парковата спирачка, да се загаси двигателя и извади контактния ключ.

Чл.77. След приключване на работа и при съхраняване на тракторите и самоходната техника да се спазва:

1. водачът да не напуска работното си място преди тракторът или самоходната земеделска техника да е напълно спряна;
2. лостът на скоростите се поставя в неутрално положение и се натяга парковата спирачка;
3. спира се двигателят и се изважда контактният ключ.

Раздел II

Подемно-транспортна техника

Специфични изисквания

Чл.78. Подемно-транспортната техника трябва да се използва съгласно предписанията на производителя посочени в ръководството за експлоатация.

Чл.79. Върху подемно-транспортната техника се съхраняват поставените

предупредителни надписи и знаци за:

1. работна зона:

- а) максимална работна дълбочина;
- б) максимална работна височина;
- в) максимална височина на повдигане;
- г) максимална височина на разтоварване;
- д) максимална далечина на разтоварване;
- е) максимален ъгъл на разтоварване;
- ж) максимален излет на стрелата;
- з) номинална товароподемност;
- и) товароподемност;
- к) обръщаща товароподемност;
- л) време на работния цикъл;
- м) снижение на работния орган;
- н) начин за фиксиране на работния орган при транспорт;
- о) граничен ъгъл на статистическа устойчивост.

Чл.80.(1) Площадките за товарене трябва да се избират на равни места, с напречен наклон до 5°.

(2) Площадките за товарене се сигнализират с табели, предупреждаващи че се извършва товарене и осигуряващи начина на преминаване или забрана.

(3) Не се разрешава разполагането на площадките за товарене на товари, които могат да бъдат засегнати от стрелата на кран-манипулатора или товарача.

Чл.81. Експлоатационните документи на ремаркетата и полуремаркетата се съхраняват от собственика през целия период на експлоатация.

Специфични изисквания за ремаркета и полуремаркета транспортни

Чл.81. Спирачните уредби за ремаркета, трябва да отговарят на следните изисквания:

1. ако ремаркетото е без спирачки, общата му маса да не превишава 50 % от

собствената маса на теглещия трактор (самоходна техника);

2.ако ремаркетото притежава спирачки от инерционен тип, общата му маса да не превишава 100 % от собствената маса на влекача;

3.ако спирачките на ремаркетото действат върху колелата на едната му ос и се задействат от работната спирачка на трактора, общата му маса да не превишава 250 % от собствената маса на влекача;

4.ако спирачките на ремаркетото действат върху всичките колела и се привеждат в действие от работната спирачка на трактора, общата му маса да не превишава 350 % от собствената маса на влекача;

5.ремаркетата трябва да имат спирачна система за автоматично спиране, която се задейства при прекъсване на връзката между ремаркетото и влекача. Това изискване не се отнася до едноосни ремаркета, до двуосни ремаркета с обща маса до 1500 kg или когато ремаркетото е свързано с влекача, освен с теглич и с осигурителна връзка (въже), ако максималното допустимата по конструкция скорост на влекача не превишава 25 km/h.

Чл.82.Осигурителното въже е задължително за едноосните ремаркета.

Чл.83.(1)Пневматичните гуми да са, с дълбочина на шарката по цялата широчина и периферия на протектора не по-малко от 2 mm. Те трябва да съответстват на изискванията за товароносимост и скорост на движение;

(2)Налягането на всяка пневматична гума трябва да бъде обозначено на подходящо място над нея върху рамата или каросерията. Те не трябва да имат по протектора си неравности или подложки;

(3)Колелата трябва да бъдат здраво и сигурно закрепени с всички, предвидени за тази цел, скрепителни болтове;

(4)Ремаркетата трябва да са оборудвани с резервно колело, поставено на специална стойка и закрепено към нея с два болта, с изключение на малогабаритните ремаркета;

(5)Задните колела на ремаркетото трябва да са покрити с подходящо оформени калобрани;

(6)Осите, ресорите и въртящия кръг (при двуосни ремаркета) трябва да са изправни, без недопустими луфтове в тях.

Чл.84.(1)Върху задната страна на ремаркетото трябва да има място за монтиране на табелата с регистрационния номер (с изключение на малогабаритните ремаркета);

(2)Самосвалните ремаркета трябва да са снабдени със специална стойка (подпора) за подпиране на вдигната платформа (каросерия) по време на техническо обслужване или ремонт;

(3)Ремаркетата трябва да имат отпред стандартни съединителни глави и разединителен щепсел, маркучи и ел.кабел за включване към хидравличната, пневматичната и ел.система на теглещия трактор (самоходна техника);

(4) При ремаркета, към които е предвидено прикачване на друго ремарке, на задната им част трябва да има стандартни изводи (разединителни, щепселни и хидравлични, съединителни глави и кранове), към които да се свържат пневматичната, хидравличната и електрическата система на второто ремарке.

Специфични изисквания за повдигачи – товарачи

Чл.85.Преди започване на работа операторът на повдигач-товарача проверява:

1.наличието на експлоатационните документи:

а)ръководство за експлоатация на български език;

б)паспорт;

в)сертификат за качество.

2.скоростта на спускане на товара да е съобразена със запазване устойчивостта;

3.мястото на оператора да е защитено от евентуално падане на товара.

Чл.86.(1).Документите по чл.85 т.1 се съхраняват от собственика или от този, който стопанисва повдигач-товарача (стопанина) през целия период на експлоатацията му;

(2)При промяна на собствеността над повдигач-товарача тези документи се предават на новия собственик.

Специфични изисквания за подвижни работни площадки

Чл.87.Преди започване на работа операторът на всяка подвижна работна площадка (ПРП) проверява наличието на следните експлоатационни документи: ръководство за експлоатация на български език и сертификат за качество.

Чл.88.Собственикът на ПРП назначава с писмена заповед отговорник на ПРП.

Чл.89.(1).Отговорникът определя мястото, където ще се установява ПРП за работа и:

(1). извършва стабилизиране и хоризонтиране на ПРП;

(2).разрешава на членовете от работния екип да работят с ПРП и:

(3).привежда ПРП в транспортно положение;

(4).следи, товарът в коша (хора или материали) да не надвишава допустимата

товароносимост на ПРП, а работниците да използват лични предпазни средства (каска, очила, ръкавици, осигурителни колани, подходящо работно облекло);

(5).преди започване на работната си смяна проверява всички операции на ежедневно обслужване, предвидени в ръководството за експлоатация;

(6).контролира състоянието на ПРП по време на работа и при поява на неизправност, организира безопасното спускане и слизане на работниците, намиращи се в коша;

(7).по време на работа следи да няма хора в обслужваната зона; при всеки сигнал от работника в коша да бъде на разположение; да наблюдава отдолу работата на работника в коша и да го предупреждава за евентуални опасности;

(8).ръководи и участва при провеждане на операции по техническото обслужване (ТО).

Чл.90.На отговорника не се разрешава:

1.да извършва каквито и да са ремонти и регулировки по ПРП, когато в коша има хора;

2.да извършва хоризонтиране на ПРП или на коша, когато в него има хора.

Чл.91.Собственикът на ПРП осигурява контрол за спазване инструкцията за експлоатация на ПРП, грижи се за квалификацията на работния екип, извършващ ремонта и поддръжката.

Работа с повдигачи-товарачи

(челни товарачи, високоповдигачи и челни товарачи, агрегатирани

с трактори, електрокари и мотокари)

Чл.92.Водачът е длъжен да знае и спазва следните изисквания по безопасност:

1.преди започване на работа, да проверява изправността на повдигач-товарача;

2.не се разрешава използването на технически неизправен повдигач-товарач;

3.не разрешава ремонтирането на повдигач-товарача от неупълномощени и некомпетентни лица;

4.не разрешава да се пуска в движение повдигач-товарач с неизправни гуми (с пукнатини по външната част или с износена шарка на протектора);

5.да не стартира двигателя, когато не е седнал на работното си място;

6.да не напуска работното си място по време на работа.

7. да не оставя без надзор стартерния ключ на двигателя;

8. преди стартиране на двигателя да постави лостът на скоростната кутия в положение "О";

9. не разрешава достъп на други лица по време на движение на повдигач-товарача;

10. не разрешава стоенето върху или преминаването под работния орган независимо от това, дали той е с товар или не;

11. не разрешава повдигане и транспорт на товари по-големи, от посочените в товарната диаграма на повдигач-товарача.

Чл.93. По време на движение, повдигателната уредба трябва да бъде в транспортно положение (наклонена назад към водача) и на височина от терена около 300 mm. Товарът се повдига в последния момент, преди да се постави на нужното място.

Чл.94. Водачът трябва внимателно да следи пътя за наличие на препятствия и хора. При понижена видимост, да се работи с повишено внимание, ниска скорост, а при необходимост да се спазват сигналите и на други лица, участващи в обработката на товара.

Чл.95.(1). При транспортиране на едрогабаритен товар, водачът трябва да се убеди, че височината и широчината на проходите са достъпни за свободно преминаване.

(2). Ако товарът ограничава видимостта, движението да се извършва на заден ход.

(3). Не се допуска обработването на товар, под който не е осигурен необходимия просвет за свободно изваждане на работния орган.

Чл.96. Не се допуска, рязка промяна посоката на движение и скоростта, при висока скорост на повдигач-товарача.

Чл.97. Да се провери товароносимостта на мостовете и рампите преди преминаване по тях. Ако тя е достатъчна да се преминава бавно и внимателно.

Чл.98. Преодоляването на наклони да се извършва при изкачване – на преден ход и при спускане – на заден ход.

Чл.99. Не се разрешава транспортирането на не балансиран и не укрепен товар.

Чл.100. Не се разрешава повдигането на замръзнали, затиснати или затрупани товари.

Чл.101. В участъци с намалена видимост (кръстовища, завой и т.н.) скоростта се намалява, използва се съответната светлинна сигнализация, а при необходимост се подава звуков сигнал.

Чл.102. При движение зад други превозни средства се спазва дистанция минимум

три дължини на повдигач-товарача.

Чл.103.При движение по хлъзгав път и лоша видимост, скоростта се намалява.

Чл.104.Потеглянето, спирането и промяната на посоката на движение да се извършва плавно. Колкото радиусът на завой е по-малък, толкова скоростта на движение трябва да е по-ниска, за да се запази стабилността на техниката.

Чл.105.При паркиране на повдигач-товарача на наклонен път, водачът трябва да задейства ръчната спирачка, да включи скоростната кутия на ниска предавка (при механична скоростна кутия) и да подпре колелата с клинове.

Чл.106.Не се разрешава увеличаването на предписаната от производителя противотежест с цел да се постигне по-висока товароподемност.

Чл.107.Не се разрешава движението на повдигач-товарача на разстояние по-малко от 1 m. от краищата на насипи, изкопи и др.

Чл.108.Всички нискоразположени съоръжения (проводници, тръбопроводи, ферми и др.), намиращи се в зоната на работа на повдигач-товарача, трябва да са добре обозначени със сигнална маркировка.

Чл.109.Не се разрешава използването на повдигач-товарач във взривоопасни и пожароопасни помещения и зони, без допълнителна специална защита.

Чл.110.При транспортиране на повдигач-товарач с превозно средство се извършва следното:

- 1.откачат се кабелите на акумулаторите или се изключва “ключ-масата”;
- 2.задейства се ръчната спирачка;
- 3.скоростната кутия се включва на най-ниската предавка.;
- 4.под всяко колело (отпред, отзад и от външната страна) се заковава по едно дървено трупче.

Чл.111.При работа нощем, зоната на работа да бъде достатъчно осветена.

Чл.112.Не се разрешава работа на открити площадки по време на гръмотевични бури или скорост на вятъра над 14 m/s.

Чл.113.Когато се товари слама върху купа, работниците, които са горе, да се намират на разстояние най-малко 3 m от работния орган.

Работа с подвижни работни площадки

Чл.114.При кастрене на дървета, кошът трябва да бъде установен на такова място, че отрязаните клони да не го засегнат при падането си. При необходимост, предвидените за отрязване части от дървото, трябва да бъдат укрепени (вързани)

към куките на допълнителни подедни съоръжения (автокранове, полиспасти, лебедки и др.) за да бъдат спуснати плавно на земята, след като коша или цялото ПРП бъдат отместени на безопасно разстояние.

Чл.115. Не се разрешава работа с ПРП в следните случаи:

1. нощем, когато работният обект не е осветен или наличното осветление е недостатъчно;
2. при гъста мъгла, силен дъжд или снеговалеж;
3. при вятър със скорост над 12 m/s и при гръмотевични бури;
4. в близост до високоволтни електропроводни линии;
5. при неотстранена повреда независимо каква (по механичната, електрическата или хидравличната система на ПРП);
6. при извършване на всякакви допълнителни заварки по рамената на стрелата, изравнителния механизъм, колоната, коша и хидравличните цилиндри. Пукнати, счупени и деформирани възли и детайли се заменят с нови.

Чл.116. Лицата, които ще работят в коша на ПРП са длъжни:

1. да използват лични предпазни средства и работно облекло;
2. да изпълняват разпорежданията на отговорника, когато те не са в противоречие с изискванията по безопасност;
3. да спират работа и уведомят отговорника, когато констатират неизправности в ПРП или когато има опасност от възникване на авария, злополука, пожар или експлозия.

Чл.117. На работниците в коша не се разрешава:

1. да се прехвърлят от коша на ПРП в друга платформа, върху клон на дърво или върху фасада на сграда;
2. да стъпват на парапета на коша, да се надвесват на него или да излизат извън неговите очертания.

Работа с подедно-транспортна техника

Чл.118. Не се разрешава присъствието на лица в местата на извършване на товаро-разтоварни работи, които не са свързани пряко (служебно) с извършваната работа.

Чл.119. (1) Преди започване на работа техниката се стабилизира на площадката за товарене с помощта на стабилизаторите.

(2) Под стабилизаторите се поставят само опори от комплекта на техниката или

други с подходяща форма и здравина.

(3) Стабилизирането трябва да осигурява по възможност хоризонтално положение на товарните платформи и на кабините.

Чл.120. При всяко стабилизиране първите 2-3 натоварвания се извършват при 50% от номиналната товароподемност и след като операторът лично се убеди в устойчивото стабилизиране, започва същинското товарене.

Чл.121. При товарене с кран-манипулатор, монтиран на трактор последния се разполага спрямо транспортното средство така, че материалите да се захванат при странично положение на стрелата, а при поставяне върху платформата, стрелата да бъде в обсега на задните стабилизатори.

Чл.122. Манипулациите с технологично оборудване на кран-манипулаторите и челните товарачи се извършват така, че да се осигури плавно и безпрепятствено повдигане, преместване и поставяне на материалите върху платформите на транспортните средства.

Чл.123.(1) По време на товаренето с кран-манипулатори не се разрешава пребиваването на хора в обсега на опасната зона на стрелата /периметъра около работещия кран с радиус равен на максималния излет на стрелата плюс 5 метра/, а при работа с челни товарачи в района на маневриране и движение на товарача.

Чл.124. Не се разрешава качването и слизането върху кранове и товарачи по време на движение и през време на работа.

Чл.125. Не се разрешава преместване или движение по площадката на кран-манипулатора с товар в работния орган.

Чл.126. По време на работа вратите на кабините на кран-манипулатора и челните товарачи трябва да са затворени.

Чл.127. При придвижване на подемно-транспортна техника от един обект на друг, стабилизаторите трябва да бъдат вдигнати и фиксирани, а стрелата – поставена в транспортно положение, фиксирана към стойката.

Чл.128. При придвижване на челни товарачи на празен ход, технологичното оборудване трябва да бъде вдигнато над земята, така че да осигурява добра видимост на водача.

Чл.129. Техническият ръководител е длъжен да определи техническо лице, което да отговаря за техническото състояние на подемно-транспортната техника, за нейната правилна експлоатация и ремонт. За всяка техника и съоръжение да има ревизионна книга, в която техническото лице отбелязва резултатите от извършените прегледи и ремонти.

Чл.130. При работа с кранове обслужващите работници са длъжни да:

1. преди започване на работа да укрепят шасито с монтираните към него специални

стойки;

2.извършват завъртане, насочване, задържане и други манипулации на повдигнатия само с подходящи за целта приспособления;

3.използват само маркирани, стандартни товарозахватни приспособления;

4.следят гъвкавите захватни приспособления (вериги, въжета и други) да обхващат товара без възли и усуквания;

5.следят обхващането на товара да изключва възможността от приплъзване на захватните приспособления;

6.разпределят товара равномерно върху захватните приспособления;

7.поставят дървени подложки под въжето при обхващане на товари с остри ръбове;

8. осигуряват възможност за свободно изтегляне на гъвкавите захватни приспособления при поставяне на товарите. Не се разрешава издърпването с куката на крана на затиснато захватно приспособление;

9.стоят встрани от товара при повдигането, транспортирането и спускането му;

10.осигуряват повдигането на товари, които нямат специални устройства за тази цел, чрез обхващането им през корпуса;

11.не допускат повдигането на товари, когато куката и носещото я подемно въже не се намират във вертикално положение;

12.не допускат повдигането на товари, замръзнали към площадката или пода на транспортните средства, залети с бетон или засипани със сняг, пръст, смет, а така също повдигането на товари, на които се намират необвързани детайли;

13.дават указания за плавно, без резки движения, повдигане, спускане и пренасяне на товари;

14.не допускат продължителното висене на повдигнатия товар и оставяне на не спуснат товар по време на почивка;

15.спазват товара да не превишава товароподемността, означена на повдигателната техника.

Чл.131.При отваряне на капачите на трактора или ремаркетото работникът да бъде убеден, че товарът няма да се размести и да падне. Отварянето да става внимателно, като работникът стои встрани от капака.

Чл.132.При извършване на товаро-разтоварни работи с трактор с ремарке трактористът е длъжен да подаде сигнал за тръгване, след който работниците-товарачи да се отдалечат на безопасно място за привеждане на техниката в

действие.

Чл.133.При товаро-разтоварни работи в превозни средства с животинска тяга каруцарят взема предварителни мерки, осигуряващи сигурния покой на впрегнатите животни по време на работа.

**Товарене и разтоварване на сандъци, бали, шайги,
кафези и други такива товари**

Чл.134.Не се разрешава хващането и пренасянето на товарите за обвързващите ги средства (чембери, тел и други).

Чл.135.Товарите в превозното средство да се нареждат с осигурена стабилност срещу падане през време на транспортирането.

Чл.136.В складовете височината на фигурите с товари да не бъде по-голяма от 6 m – при механизирано подреждане и 3 m – при ръчно подреждане.

Чл.137.При вземане на товари от горния ред на фигурата отговорникът на товарните работи е длъжен предварително да се запознае със състоянието, опаковката и устойчивостта на подредените товари и стифове.

Товарене и разтоварване на бъчви, гюмове, варели

Чл.138.Бъчви, варели и други такива товари се пренасят чрез търкаляне или с подходящи транспортни колички.

Чл.139.При търкаляне на товара при хоризонтална равнина работникът да се намира зад товара. Не се разрешава търкалянето на товара чрез бутане по ръбовете му.

Чл.140.Не се разрешава пренасянето на търкалящи се товари на гръб, независимо от тяхната тежина.

Чл.141.Варелите, гюмовете и други с течно съдържание да се нареждат със запушалките или капака нагоре. Всеки ред да се нарежда на подложки от дъски, като се подклинват крайните редове.

Чл.142.Не се разрешава стоенето на работниците пред търкалящи се варели, бъчви и други или зад товарите при изкачването им по наклонени рампи.

Товарене и разтоварване на опасни за здравето товари

Чл.143.Не се разрешава ръчното манипулиране с опасни за здравето товари.

Чл.144.На товаро-разтоварните площадки за преработка и съхранение на вредни (опасни) товари да се поставят табелки с надпис: “Отровно”, “Опасно”, “Внимателно” и други подобни.

Чл.145. Не се разрешава пушене, палене на огън и приемане на храна и вода по време на манипулирането на вредни (опасни) за здравето товари.

Чл.146. Не се разрешава складиране на вредни (опасни) за здравето товари в общи складове и на товаро-разтоварни площадки.

Чл.147. Превозване на обеззаразено зърно до сеялките да става в чували или със специални товарачи за механизираното им зареждане.

Чл.148. Вредните (опасни) товари в стъклена опаковка да се разтоварват от двама работници, като стъклените съдове се намират постоянно в кошници или сандъци с мека постеля.

Чл.149. Транспортните средства, използвани за превоз на вредни (опасни) товари, да се измиват и обеззаразяват след извършване на работа.

Товарене, транспортиране и разтоварване на

селскостопански животни

Чл.150. Превозването на селскостопански животни да става в оборудвани за целта превозни средства.

Чл.151. Натоварването и разтоварването на животни в транспортни средства да се извършва на специални площадки, рампи или естакади с парапети.

Чл.152. При транспортиране на коне същите да имат здрави оглавници с дълги юзди или нашийници.

Чл.153. Един работник да не води към мястото на товарене повече от един жребец или два коня. Товаренето на животните да става от гледачите, които са се грижили за тях.

Чл.154. При превозване на едър добитък и коне височината на канатите на транспортната техника да бъдат най-малко 1 m.

Работа с цвеклотоварачи

Чл.155. Очистването на работните механизми да става при загасен двигател.

Чл.156. По време на работа и транспортиране не се разрешава странични работници да се намират в трактора и работната зона.

Чл.157. При провеждане на технически преглед при полеви условия подвижната рама в повдигнато положение да се подпира с осигуряващите стойки или с подходящи за целта приспособления.

Раздел III

Техника за обработка на почвата и мелиорации

Специфични изисквания

Чл.158.(1)Прикачването или навесването на техниката към тракторите да се извършва така, че да е невъзможно нежелателно допиране до трактора или между отделната техника включена в сцепката.

(2) Операторът да провери преди работа дали механизмите за управление или регулиране са осигурени срещу самоволно освобождаване, преместване или завъртане.

Чл.159.При агрегиране на техниката, операторите да имат предвид, че за осигуряване на ефективно спиране на агрегата при транспорт, масата на почвообработващата техника и съоръжения трябва да бъде в необходимото съотношение към масата на трактора (виж чл.36).

Безопасност при работа с техника

за обработка на почвата

Чл.160.(1)Не се разрешава странични лица да се намират в зоната на работа на почвообработващата техника.

(2)За одих на работниците да се оборудват подходящи места извън обработваното поле.

Чл.161.При работа нощем да се вземат допълнителни мерки за предотвратяване на нещастни случаи.

Чл.162.Зъбните брани да се съхраняват и транспортират със зъбите надолу.

Чл.163.Регулирането, почистването и ремонтът на техниката и съоръженията да се извършва само при спрян двигател на трактора и техника спусната на земята при което:

1.за почистване на работните механизми на техниката и съоръженията да се използват подходящи инструменти;

2.при смяна или ремонт на работни органи на техниката да се вземат мерки за предотвратяване самопроизволното им отпускане или падане.

Чл.164.Да не се работи с технически неизправна техника и с такава, на която са свалени предпазните съоръжения, липсват или са повредени механизмите за управление, подкрачните дъски, седалките, степенките, парапетите и др.;

Чл.165.Не се разрешава обслужващият персонал на техниката и съоръженията да слиза или да се качва от, или на нея по време на движение;

Чл.166.Между тракториста и обслужващия персонал да има установена

сигнализация и визуален контакт. Трактористът да подава определен сигнал при тръгване и спиране на трактора, като задейства тракторния агрегат, след като е получил сигнал – отговор от обслужващия персонал на техниката и съоръженията;

Чл.167.Трактористът е длъжен незабавно да спре трактора при сигнал “стой”, подаден от обслужващия персонал;

Чл.168.Преди започване на работа трактористът – механизатор да оглежда внимателно работния участък. На опасните места – пропасти, ями, пънове, големи камъни и други, да се поставят предупредителни знаци – колове, табели и др.

Чл. 169.Агрегата не трябва да превишава посочената работна и транспортна скорост и допустимия работен наклон;

Чл. 170.Не се разрешава извършването на завой и движение назад в работно положение на техниката, ако това не е изрично посочено в ръководството за експлоатация.

Чл. 171.При товарно-разтоварни работи и ремонт техниката да се окачва или подпира в зоната на обозначените за това места;

Чл. 172.При откачване на техниката от агрегатиращия трактор опорните пети на техниката да са спуснати, а агрегатиращият трактор застопорен с ръчна спирачка.

Безопасност при работа с мелиоративна техника

(багери, булдозери, грейдери, валяци и др.)

Чл.173.Преди започване на работа, ръководителят на обекта запознава водачите на мелиоративна техника с техническия проект на обекта, на надземните и подземни комуникации и съоръжения, трасета на ел. кабели, водопроводи и др.

Чл.174.(1).Преди започване на работа, обекта, се почиства от дървета, камъни, пънове и др. които могат да попречат на работата или да създадат опасност от възникване на аварии и злополуки.

(2).Всички опасни места: ровове, кладенци, шахти, водни препятствия, подземни кабели и канали и др. в обекта да бъдат обозначени с трайни видими знаци (табели, пръти, колове и др.);

(3).Работни участъци, разположени в населени места и до пътища да бъдат оградени, а отвън да се поставят предупредителни надписи “Внимание, изкопни работи”.

Чл.175.(1).При наличие на подземни комуникации, земни работи да се извършват само с писмено разрешение и в присъствието на представител на ведомството (организацията), което отговаря за тяхната експлоатация.

(2).Не се разрешава в непосредствена близост до подземни комуникации и съоръжения да се извършват механизирани земекопни работи. В случая да се

използват само ръчни инструменти.

Чл.176.При извършване на взривни работи да се спазват изискванията на Правилника по безопасност при взривни работи (Д-01-009), а мелиоративната техника да се отведе на безопасни места.

Чл.177.(1).При тръгване, спиране и при промяна на посоката и скоростта на движение водачът на техниката да ползва звуков сигнал за предупреждаване на обслужващия персонал.

(2).Звуков или друг вид сигнал да се подава и при възникване на непредвидени препятствия или в случай на опасност.

Чл.178.През време на работа не се разрешава:

- 1.да се стои между прикачната техника и трактора (влекача);
- 2.да се преминава през прикачната техника или през теглича;
- 3.да се сядат и стои върху рамата, калниците и други места по трактора и прикачната техника, които не са определени за тази цел;
- 4.приближаване на други лица в работната зона в близост до работната техника;
- 5.слизане и качване на водача или помощния персонал от и на трактора и прикачната техника по време на движение;
- 6.да се откачва прикачната техника преди окончателното спиране на трактора.

Чл.179.По време на работа водачът трябва да държи постоянно кормилното колело или дръжките на механизмите за управление.

Чл.180.При извършване на едновременна и съвместна работа на два или повече агрегата разстоянието между тях да е минимум 20 m.

Чл.181.Когато се правят високи насипи, разстоянието от края на веригата или от колелото на техниката до края на насипа да бъде по-голямо от 1 m. Насипването на материалите на насипа да се организира така, че по краищата да се насипват повече материали на по-голяма височина, отколкото в средата.

Чл.182.Не се разрешава стоенето на лица зад колелата при работа с техника, снабдена със сдвоени гумени колела. Да се отстраняват задържалите се между гумите камъни и други предмети след всяко спирането на техниката.

Чл.183.При забелязване на неизправност, препятствие, нарушаване стабилността на техниката обслужващият персонал незабавно спира работа и взема мерки за тяхното отстраняване.

Чл.184.Командното място, кабината, лостовете, воланите и другите механизми за управление да бъдат сухи и чисти. Не се разрешава подовете на кабините,

работните площадки и стъпалата на стълбите да бъдат замърсени и хлъзгави.

Чл.185.Извършването на ремонт, техническо обслужване, смазване и други дейности по техниката и механизмите се допускат само след пълното им спиране и изключване на двигателите.

Чл.186.При извършване на технически прегледи или ремонт на прикачната техника, същата да се откачва от влекача, като се вземат мерки за нейното укрепване на място. Освободеният влекач да бъде спрян с изключен двигател, затегнати спирачки, а при необходимост да се поставят и подложки (спирателни клинове или обувки) под колелата или веригите.

Чл.187.При спиране на техниката по стръмни пътища или терени под колелата или веригите да се поставят спирателни клинове или обувки (металически или от здраво дърво)

Чл.188.Когато техниката и съоръженията, намиращи се на обекта или по пътищата не работят, те да бъдат приведени в такова състояние, което изключва възможността за пускането им в ход от странични лица. Пусковите устройства на двигателите и кабините на техниката да се заключват със секретни брави и ключове.

Чл.189.Транспортирането на самоходната и прикачната техника на по-големи разстояния да се извършва натоварена на ремаркета или самоходни платформи, здраво закрепени.

Чл.190.При работа в зоната на високоволтни линии трябва да се спазват следните изисквания:

1.по дължината на високоволтните линии, които преминават през ненаселени места, трябва да се осигури охранявана зона във вид на ивица, чиито граници са прави, успоредни на оста на линията и отстоят от крайните проводници на следните разстояния:

а/ за високоволтни линии с напрежение до 20 кV – 10 m;

б/ за високоволтни линии с напрежение до 35 кV – 15 m;

в/ за високоволтни линии с напрежение до 110 кV – 20 m;

г/ за високоволтни линии с напрежение до 220 кV – 25 m.

2.не се разрешава в ивиците по т.1:

а) да се извършват строителни и изкопни работи;

б) да се складират материали;

в) да се поставят временни съоръжения;

в) да се спират (гарират) техника и механизми;

д) да се извършват селскостопански работи с техника (с височина над 4 m) без съгласуване с организацията, експлоатираща високоволтни линии.

Чл.191. На всеки пет дни да се прави преглед на стоманените въжета, веригите, повдигателна съоръжения и механизмите на багерите, булдозерите скреперите и другата строителна техника, а въжетата на повдигателните уредби да се подлагат ежедневно на преглед.

Чл.192. Извършването на земни работи нощем се допуска само при наличие на добро осветление на работния фронт, близкия до него участък и пътищата за придвижването на техниката. При това осветеността да бъде такава, че на 20 m около техниката да има добра видимост.

Чл.193. не се разрешава преминаването на железопътни линии извън определените за преминаване места (прелезите).

Чл.194. не се разрешава преодоляването на наклони, по-големи от посочените в ръководството за експлоатация на техниката. Движението по големи наклони да се извършва с минимална скорост, без остри завивания и рязко спиране.

Чл.195. Водачите и помощния персонал са длъжни да спазват изискванията на ръководителите на експлоатацията и да изпълняват допълнителните инструкции, наредби и други по безопасността и хигиената на труда и противопожарната охрана.

Раздел IV

Техника за сеитба и садене

Специфични изисквания

Чл.196. Преди започване на работа с техниката за сеитба и садене операторът проверява:

1. комплектуването с необходимите предпазни елементи на въртящите се части;
2. опорните елементи, които при разединяване от енергетичното средство поддържат техниката в устойчиво положение, безопасното, удобното и леко обслужване на механизмите за регулиране Тези елементи трябва да бъдат осигурени срещу самоволно освобождаване, преместване или завъртане;
3. изправността на заключващите устройства на сеещите апарати по време на транспорт;
4. наличието на осигурително въже при транспортиране по оста на рамата между енергетичното средство и теглича на трактора;

5. наличието на знаци отбелязващи опасностите;
6. изправността на площадките за стъпване и парапетите.

Безопасност при работа

Чл.197. Не се разрешава:

1. да се работи със сееща и сажача техника с неизправни площадки за сядане, стъпване и парапети;
2. да се работи с незащитени задвижващи вериги и зъбни предавки;
3. почистване на работните механизми и избутване на семе с ръка, смазване и регулиране през време на движение;
4. зареждането на сееща и сажача техника със семена, торове и други през време на движение;
5. слизване и качване на обслужващия персонал на сеещата техника през време на движение;
6. возенето на хора, освен обслужващия персонал при сеитба и садене;

Чл.198. Всяка техника да бъде снабдена с приспособления за почистване на сеещите механизми от задръстване.

Чл.199. Преди започване на работа със садачната техника, трактористът трябва да определи сигнали за “тръгвам”, “спирам”, “завой на дясно”, “завой на ляво”.

Чл.200. Преди всяко вдигане на садачната техника в транспортно положение и завиване в обратна посока обслужващия персонал слиза от работните секции.

Чл.201. Преди започване на работа със сеитбената техника е необходимо работниците да се инструктират.

Раздел V

Техника за торене

Специфични изисквания

Безопасност при работа с техника за торене с минерални торове

Чл.201. При товарене на торове в транспортна и тороразпръскваща техника и при боравене с минерални торове, да се вземат предпазни мерки за безопасна работа, съгласно изискванията в разделите “Транспортни работи” и “Товаро-разтоварни работи”.

Чл.202. Работниците да бъдат снабдени с индивидуални защитни средства –

ботуши, ръкавици, дрехи и маски, съгласно инструкцията за безопасна работа.

Чл.203. Не се разрешава:

1. смесване на минерални торове с леснозапалителни материали;
2. работа с небезопасна тороразпръскваща техника;
3. ръчно разхвърляне на минерални торове от движещо се превозно средство и товарене на паралелно движещо се ремарке (бункер) при движение;
4. престой в зоната на разпръскване на работеща тороразпръскваща техника.

Чл.204. При работа с и тороразпръскваща техника да се спазват следните изисквания:

1. при транспортиране и работа да не се возят хора с тях;
2. да не се работи без предпазен кожух на карданния вал;
3. отстраняването на повреди да става само при неработещ двигател на трактора;

Чл.205. При торене с тороразпръскваща техника или самолет (вертолет) маркировчиците да работят с лични предпазни средства.

Чл.206. При внасяне на амонячна вода в почвата, цистерната да има заземяващо устройство.

Чл.207. Складовете, в които се съхранява амонячна вода, да са снабдени с чиста вода, аптечка и противогази.

Чл.208. Съдовете за съхраняване на амонячна вода да са боядисани с бял цвят и да имат надпис "Амонячна вода". Постоянно работещи лица с амонячна вода, периодично да бъдат под лекарски надзор

Чл.209. При работа с течен амоняк работодателите са длъжни:

1. да осигурят периодичната проверка на херметичността и техническото състояние на цистерните, крановете и съединенията;
2. да не допускат на работа работници, които не са снабдени с лични предпазни средства;
3. да осигурят инструктаж на обслужващия персонал за спазване на:

а) недопускане на работа и престой на техника и агрегати, пренасящи течен амоняк, на разстояние до 10 m от открит огън;

б) преливането на течен амоняк от един съд в друг да става при прилагане на

метода “газова връзка”;

в)почистването и съхраняването на специално работно облекло да става на определени места.

Чл.210.Цистерните и резервоарите, използвани за пренасяне на течен амоняк, се проверяват винаги от две лица, снабдени с лични предпазни средства и преминали специален инструктаж.

Безопасност при работа с техника за торене с оборски тор

Чл.211.Съхраняването на оборски тор да става върху участъци от обработваемата земя или на торище, отстоящо на не по-малко от 100 m от населено място, стопански двор, ферма.

Чл.212.Да се оборудва към торището яма за торови течности.

Чл.213.Товаренето на тороразпръскващата техника и ремаркета да е механизизирано.

Чл.214.Не се разрешава:

- 1.возенето на работници и др. лица в ремаркета, натоварени с оборски тор;
- 2.ръчно разхвърляне на оборски тор от движещо се ремарке.
- 3.присъствието на работници в тороразхвърлящо ремарке при време на работа.
- 4.да се работи с тороразхвърлящо ремарке, което не е обезопасено.

Раздел VI

Техника за растителна защита

Специфични изисквания към техниката и съоръженията

Чл.215.За предпазване на работните места от вредни вещества, шум, вибрации и температурни въздействия тракторите и техниката да са обзаведени със затворени кабинни с вентилационно-филтрираща система.

Чл.216.Периодично да се проверява състоянието на резервоарите за повреди причинени то въздействия на работните течности и по време на експлоатацията.

Чл.217.Резервоарите под налягане трябва да отговарят на стандартизационните документи и на действащия Правилник за технически надзор на съдове, работещи под налягане.

Чл.218.Отворите за зареждане на резервоарите под налягане да се отварят само след изравняване на налягането им с атмосферното чрез съответни приспособления.

Чл.219. На разпръсквачите елементи да има поставени приспособления, предотвратяващи изтичането на работна течност след изключване на техниката.

Чл.220. Разбъркването на работните течности, зареждането и изпразването на резервоарите на техниката се извършват в условия, осигуряващи надеждна защита на обслужващия персонал.

Чл.221.(1) На техниката, агрегирана към трактор, да има място за съхраняване на индивидуални средства за почистване на обслужващия персонал и резервоар с прясна вода за оказване на бърза помощ. Тези средства и прясна вода трябва да бъдат защитени от външни влияния.

(2) На резервоарите или на друго подходящо място трябва да има плочка с рамка или кутия с прозрачен капак за поставяне на инструкцията за безопасна работа с използваните химикали.

Работа с фитофармацевтични препарати

Чл.222. Лицата, определени и одобрени от санитарните органи да работят с фитофармацевтични препарати, да се инструктират ежедневно за отровността на препаратите, начина на приготвяне и зареждане и за предпазните мерки при работа с тях.

Чл.223. Инструктажът на работниците при работа с фитофармацевтични препарати да се извършва преди да започне третирането на биологичните обекти с фитофармацевтични препарати.

Чл.224. При работа с фитофармацевтични препарати да се определи от работодателя на обекта отговорно лице, което да ги съхранява и използва правилно и по предназначение и да ги отчита своевременно.

Чл.225. На всяка работна площадка за приготвяне на разтвори, емулсии, суспензии и други да има инструкция за безопасна работа и приготвяване на същите.

Чл.226. Фитофармацевтичните препарати да се съхраняват, отпускат и превозват в специални и добре затворени съдове,

Чл.227. При съхраняването на фитофармацевтични препарати опаковките да са изолирани от влага, като се съхраняват само в сухи помещения при подходяща температура, посочена в паспорта им.

Чл.228. Съхраняването на фитофармацевтични препарати за растителна защита в складовете да става в отделни клетки за всяка група препарати, като само за групата на хербицидите се използва задължително отделно помещение.

Чл.229. Не е разрешено съвместното съхраняване на фитофармацевтични препарати заедно с горими материали, торове и други.

Чл.230. Не е разрешено измиването на фитофармацевтични препарати в течащи води и други водни басейни, обработваните площи, пасища и други, както

изхвърляне на амбалажа по тези места.

Чл.231. Не е разрешено съхраняването в едно и също помещение на цианови съединения и киселини и цианови съединения с хлорпикрин.

Чл.232. При работа с фитофармацевтични препарати откритите части на тялото, особено ръцете, да бъдат добре защитени със специално предпазно облекло от плътна непромокаема материя, ръкавици, шапка, щит, маска и др.

Чл.233.(1) При авиохимични работи да се спазват следните условия:

1. пръскане с хербициди, десеканти, дефолианти и прашенето да се извършва при скорост на вятъра до 2 m/s;

2. всички останали пръскания – до 5 m/s;

3. максимално допустима температура на въздуха – 25°C;

(2) При работа с наземна техника да се спазват следните условия:

1. допустима скорост на вятъра до 3 m/s;

2. допустима температура на въздуха до 25°C.

Чл.234. За защита на дихателните пътища да се употребяват изправни противопрахови маски (респиратори) като се спазва инструкцията за носенето и почистването им. Когато химическите вещества или пестицидите са във вид на аерозол или пулверизирани капчици, да се използват маски с газови патрони или специални противогази.

Чл.235. Когато е затруднено дишането и се усеща миризма на фитофармацевтични препарати, да се подменя филтъра на противопрашната маска или патрона на противогаза.

Чл.236. Не е разрешено при прашене с фитофармацевтични препарати да се употребяват марли от памук или вата.

Чл.237. Около обработените с фитофармацевтични препарати площи да се определя 100 метрова забранена зона, в която да се работи след изтичане на карантинния срок на използвания препарат.

Чл.238. Около населените места да се осигурява охранителна зона с ширина 500 m, като при работа с хербициди се спазва и охранителна зона от 300 m до чувствителни към хербициди посеви.

Чл.239. Не е разрешено пръскането и прашенето с фитофармацевтични препарати от всички групи с надземна техника по площи, на които се работи.

Чл.240. Когато се извършва обгазяване (фумигация) работодателят предварително уведомява съответните общински служби за времето, в което ще се проведе

обгазяването.

Чл.241.На обгазения обект се осигурява денонощна охрана. Лицата, определени за охрана се инструктират от специалисти по растителна защита относно спазване правилата за безопасна работа с пестициди и им се осигурява изправни противогази.

Чл.242.При обгазяване се спазват следните изисквания:

- 1.не се допуска влизането на външни лица в охраняваната зона;
- 2.не се провежда обгазяване на обекти, разположени на разстояние по-малко от 50m от жилищни помещения и складове за храна и фураж и 30 m от производствени помещения, служебни постройки, животновъдни ферми и др. Около обекта, в който се извършва фумигацията се поставят предупредителни знаци “Влизането е забранено!” и”Отровно!”;
- 3.обгазяването се извършва в помещения, в които температурата на въздуха не е по-висока от 35°C;
- 4.обгазяването се извършва най-малко от трима специалисти по растителна защита или от специално подготвени лица
- 5.при обгазяването се ползва специално защитно облекло, противогаз и др.;
- 6.преди обгазяването вратите и прозорците на помещенията се затварят плътно, а работещите задължително слагат противогазите си преди поставянето на веществото за обгазяване;
- 7.след завършване на обгазяването дегазацията се извършва от съответните лица при използване на противогази;
- 8.за нови технологии и за всяко вещество за обгазяване се изработват специфични указания по охрана и хигиена на труда и от растително-защитните служби.

Чл.243.Приготвянето на отровни примамки с пестициди за унищожаване на вредни гризачи (дератизация), залагането им в помещенията или внасянето им в почвата се извършва от специално подготвени лица, снабдени със средства за индивидуална защита

Чл.244.Приготвянето на примамките се извършва механизирано или ръчно на специално оборудвани за целта места, на които подът е циментиран, асфалтиран или с друга лесно измиваща се настилка.

Чл.245.Отровните примамки се съхраняват само в специални за целта съдове и помещения.

Чл.246.След завършване на дератизацията помещенията, в които са приготвени, съхранявани и поставяни примамки се почистват, обезвреждат и проветряват.

Чл.247.Отровни примамки се пренасят пакетирани или в специална за целта чанта. На вътрешната и външна страна на капака на чантата се поставя надпис “Отровно!”.

Чл.248.Транспортирането на примамките се извършва в превозни средства, специално определени за тази цел, които имат условия за почистване, измиване и обеззаразяване.

Чл.249.На терена и в помещенията, в които са поставени примамки, не се допускат хора и животни в срок, определен от служебното лице, извършващо унищожаването на вредните гризачи чрез примамки с отровни вещества.

Чл.250.След изтичане на срока, примамките се събират и унищожават, като се съставя протокол за броя на унищожените примамки.

Чл.251.При извършване на работата с отровни химически препарати специалното работно облекло да се сваля, цялостно да се почиства и да се поставя в шкафчета, отделно от обикновенното работно облекло.

Чл.252.Не е разрешено специалното работно облекло да се носи в домовете.

Чл.253.Мястото, където се извършват работите, свързани с използването на отровни вещества, да бъде снабдено с вода, миешки вещества и кърпи за бърсане.

Чл.254.След завършване на работния ден работниците да се измиват, да изплакват устната кухина със сода бикарбонат.

Чл.255.Неизразходваните след свършването на дневната работа, химически вещества и пестициди да се предават незабавно в склада за съхранение. Предаването да се оформя с протокол.

Чл.256.Съдовете, в които се намират отровни вещества и пестициди, да се съхраняват в отделни помещения. Не е разрешено използването на тези помещения (складове) за приготвяне на храна и за хранене на персонала, за хранене на добитък и домашни птици.

Чл.257.Местата за приготвяне на разтвори (фитофармацевтични препарати) след използването да се изорават или прекопават.

Чл.258.На местата, където се работи с фитофармацевтични препарати, и особено по пътищата, които минават през такива места, да се поставят предупредителни надписи и знаци по образец, съгласно действащите разпоредби и стандарти.

Чл.259.Не е разрешено да се допускат до работа с отровни химически вещества лица под 18 годишна възраст, бременни, кърмачки и лица с открити телесни рани. Лицата определени за работа с фитофармацевтични препарати, да се подлагат на предварителен медицински преглед.

Чл.260.Не се допуска добитък на места, обработени с фитофармацевтични

препарати, по-рано от изтичането на карантинния срок за съответния препарат.

Чл.261.Остатъците от отровни примамки против вредители, разположени в хранилища, да се събират и да се унищожават чрез изгаряне и закопаване в земята, далеч от жилища, дворове, обори, кладенци, хранилища и др.

Чл.262.Работещите с отровни вещества лица да не работят повече от 6 часа на ден.

Чл.263.Агрегатните групи за работа с фитофармацевтични препарати да имат напълно комплектувана аптечка и др. подръчни средства за оказване на първа помощ на пострадалия.

Чл.264.За предотвратяване отравяния на населението, домашните животни и пчелите с фитофармацевтични препарати, да се извършва следното:

1.да не се допуска пребиваването на външни лица и добитък без работа, в района, където става третиране и на площадката за излитане и кацане на самолетите и вертолетите;

2.пътищата, преминаващи през третираните участъци, през време на обработването да се затварят и да не се допуска преминаването на лица, транспортни средства и добитък;

3.за опазване на пчелите от отравяне да се спазват изискванията за опазване на пчелните семейства от отравяне при пръскането и прашенето на растителността

4.най-малко 10 дни преди третирането да се предупреждава населението, намиращо се на разстояние най-малко на 10 – 12 km от подлежащите за обработка овощни градини, лозя, ниви, смесени насаждения и други, за мерките, които трябва да се вземат за неговата безопасност. Натоварените служебни лица да съобщават писмено на местните власти, а последните да издават съответно обявление, в което да се оповестяват границите на участъците, които се поставят под карантина, като се определя и 500 m забранена зона около набелязаните за обработка и обработените с химически средства площи;

5.в случай на отравяне или умиране на селскостопански животни и пчели, при подозрения за отравяне от отровни химически препарати и пестициди незабавно да се уведомяват санитарните органи.

Чл.265.При съхранение на фитофармацевтични препарати да се въведе цветова маркировка на опаковките, съобразно изискванията за работа със същите и използването им само по предназначение.

Чл.266.Варели, бидони и други подобни опаковки, в които са съхранявани фитофармацевтични препарати, да се използват след почистване с дезактиватори и то само за съхраняване на такива вещества.

Чл.267.Не е разрешено приготвянето на фитофармацевтични препарати от единия за другия ден.

Чл.268.Прибирането на реколтата от третиранни с пестициди площи да става след изтичане на карантинния срок. Пашата в такива площи да се разрешава само след изтичането на карантинния срок.

Чл.269.За изразходваните количества фитофармацевтични препарати да се води дневник в който да се записва: дата на третиране, име на препарата, доза, (количество на дка) , размери на третираната площ и местността.

Чл.270.Третирането на площи с фитофармацевтични препарати в близост с водосборните басейни да става само след съгласуване със съответното кметство и санитарните органи.

Обеззаразяване на семена

Чл.271.Обеззаразяването на семена да се извършва само със специална техника.

Чл.272.Сухото обеззаразяване на семена се извършва на открито на разстояние, не по-малко от 100 m от жилищни помещения, водоизточници, складове за хранителни продукти и др., а в дъждовно време – под навес. Допуска се третирането на семена в специално предназначени помещения.

Чл.273.Абсолютно не се разрешава обеззаразяване на семена чрез ръчно прехвърляне с лопата.

Чл.274.Ежедневно след завършване на обеззаразителните работи, остатъците от препаратите и свободните опаковки се връщат в склада. Празните опаковки се унищожават съгласно санитарните изисквания.

Чл.275.Не се допуска използването на обеззаразените семена за хранене на хора и животни.

Чл.276.Обеззаразените семена се съхраняват за кратко време в чували в отделни складови помещения. На чувалите се поставя надпис “Обеззаразено! Отровно”! Чувалите не трябва да се използват за други цели.

Чл.277.Техниката, сеялките, съдовете и др. се обезвреждат след завършване на работа.

Чл.278.Превозването на обеззаразени семена се извършва в плътни чували. Не се разрешава превозването на обеззаразените семена в насипно състояние.

Чл.279.Не е разрешено едновременното превозване на обеззаразени семена с хранителни продукти и фураж.

Чл.280.При засяването на обеззаразени семена се използват само изправни сеялки. Не се допуска подравняването с ръка на обеззаразените семена в сандъка на сеялката.

Чл.281.При обеззаразяване на семена по сух начин обработването да става с прахообразни препарати в закрити смесителни барабани, добре уплътнени и на

открито.Обеззаразяването да се извършва на разстояние, най-малко 200m от жилищни сгради, водоизточници и пасища. В дъждовно време обеззаразяването да става под навес.

Чл.282.Обеззаразените семена направо от апаратите да се поставят в плътни чували. Не е разрешено изсипването на обеззаразени семена на земята, в случайни съдове и пълненето на чувалите с ръце. Не е разрешено обработването им на земята с лопата.

Чл.283.При обеззаразяване на семената по полусухия и мокрия начин с течни препарати или разтвори на прахови препарати работата да се извършва на специална площадка на разстояние, не по-малко от 100m от жилищни сгради. Подът на площадката да бъде циментиран или асфалтиран. На площадката да се осигурява засенчване на работното място.

Чл.284.След работа площадката да бъде дезинфекцирана.

Чл.285.Обработените семена след изсушаване да се съхраняват в чували в специални помещения, като на чувалите се поставят надписи за съдържанието им.

Чл.286.Не е разрешено:

- 1.семената да се пипат с ръце;
- 2.да се поставят в складове за храна и фураж;
- 3.да се задържат в насипно състояние (при сеитбата за семената да се спазват същите изисквания);
- 4.останалите незасети семена да се ползват за храна или други цели;
- 5.промиването на тези семена с вода за същите цели;

Чл.287.При невъзможност незасетите семена да се оползотворят в допустимия срок, да се затварят в отделно помещение на специална площадка със септична яма за следващата година;

Чл.288.При почистване на сеялките, остатъците от семена да се изгарят, а сеялките да се почистват измиват обилно с вода, която да се оттича в антисептични ями;

Чл.289.Работниците , заети с обеззаразяването на семената, да носят специално работно облекло и лични защитни средства, включително противопрахови и противогазови маски;

Чл.290.При работа с отровни химически вещества и пестициди работниците да ползват специално работно облекло, което се състои от комбинезон от плътен непромокаем дочен или друг плат, гумени ръкавици, маска, предпазни очила, гумени обувки, шапка и др.

Чл.291.Отпускането на химически обеззаразени семена за посев да става само с

писмено разрешение на определеното за целта лице, с точни указания от растително защитните органи за необходимото количество, което се оформя с документи (заповед). След транспортирането на такива семена превозните средства да се почистват основно с варно млеко, сода бикарбонат или друг дезактиватор.

Чл.292. Не се разрешава да се превозват химически обеззаразени семена и материали заедно с други продукти, фуражи и други предмети, не отнасящи се към обеззаразените семена. Не се разрешава също и превозването на насипни (без опаковка) химически обеззаразени със сухи препарати семена.

Чл.293. Работниците, които превозват химически обеззаразени семена да се запознаят основно с правилата за работа с тях.

Чл.294. Не се разрешава даването на химически обеззаразени семена, останали от засяването в пункта за приготвянето на зърната или смесването им с необеззаразени семена.

Чл.295. Освободените помещения (складове), където е съхранявано обеззаразеното семе за посев, да се почистват и да се неутрализират с дезактиватор. Разсипаните в помещението химически обеззаразени семена да се изгарят, като помещението се измива обилно с вода, стените се измиват с вар или друг дезактиватор .

Чл.296. Чувалите, в които са били съхранявани обеззаразени семена, да се обеззаразяват с дезактиватори, а когато са износени, да се изгорят.

Раздел VII

Техника за напояване на земеделски култури

Чл.297. Преди започване на работа (преди всеки поливен сезон) се провежда инструктаж по безопасност на обслужващия персонал .

Чл.298. Преди започване на работа да се провери изправността на техниката или инсталацията. Констатираните неизправности се отстраняват веднага. Не се разрешава работа с неисправна техника.

Чл.299. При гравитачно напояване на селскостопанските култури, когато се работи с мотика и лопата, работниците да ползват гумени ботуши и слънцезащитна шапка.

Чл.300. Когато напояването се извършва чрез дъждуване, работниците да ползват непромокаеми облекла (брзентови, гумирани и др.).

Чл.301. Да се проверят обезопасеността на защитните кожуси на карданните валове и на двигателите на самоходните дъждовални крила, защитните заграждения на двигателните части на самоходните агрегати.

Чл.302. Помпените агрегати да се поставят на позиция на брега на водоем, река или канал върху изравнена площадка и да се вземат мерки срещу подхлъзване и падане на техниката или хората във водоизточника.

Чл.303.Техническото обслужване и ремонтите на помпените агрегати да се извършват при изгасен двигател и изключено захранване на напорната мрежа.

Чл.304.Зареждането на двигателите на помпените агрегати с ГСМ и охлаждаща течност се извършва през деня. Не се разрешава: да се работи нощно време с неизправно електроосветление, да се пуши и използва на открит огън, да се извършва ремонт и регулировка при работещ двигател на помпения агрегат. След зареждане всички детайли, върху които е разлято гориво или масло се почистват незабавно.

Чл.305.Транспортирането на дъждовално-помпени агрегати (ДПА) трябва да се извършва на понижена скорост на трактора съобразно изискванията на ръководството за експлоатация.

Чл.306.Спирачната система на транспортираната техника трябва да се включи към трактора и да се задейства от него.

Чл.307.Агрегатирането на навесните помпени приставки към тракторите трябва да се извършва на равна площадка с твърдо покритие. Не се разрешава използването на необезопасен карданен вал и включването ВОМ на трактора, когато техниката е в транспортно положение.

Чл.308.Включването на инсталациите в работа трябва да се извършва бавно, като се внимава за постепенното обезвъздушаване на тръбопроводите и предотвратяване на воден удар. Не се разрешава на обслужващия персонал и други лица да се движат над тръбопроводите или в непосредствена близост до тях при включване на инсталациите в работа.

Чл.309. Не се разрешава:

1. дъждуване, при което радиусът на действие на дъждовалните апарати (на крайните капки) е по - близо от 30 m до електропроводи за високо напрежение. Дъждовалната техника или инсталации, снабдени със средноструйни дъждовални апарати, могат да се използват при скорост на вятъра до 6 m/s, а с далекоструйните до 4 m/s.

2. монтаж на широкозахватна дъждовална техника (ДМ“Фрегат” и др.) на разстояние по-малко от 100m от електропроводи. Такъв монтаж се допуска само след писменото разрешение на организацията, експлоатираща тези линии.

Чл.310.По време на работа не се допуска извършване на шлосерно-монтажни и други работи за отстраняване на неизправности, смазване и регулировки по техниката.

Чл.311.Не се разрешава стоене близо до движещи се части и под струята на далекоструйната дъждовална техника. Не се разрешава, при работа със средно струйни и далеко струйни, секторни дъждовални апарати, стоенето от лявата страна на дъждовалния апарат, гледано по посока на излитане на водната струя на апарата. На дъждовалния апарат трябва да има надпис “Пази се от обратния ход”

Чл.312. Не се разрешава влизането на лица под техника навесена и прикачени към работещ трактор, използването на неисправни подечни, навиващи и други устройства (лебедки, кранове и др); включването ВОМ на трактора, когато техниката се намира в транспортно положение.

Чл.313. Не се разрешава експлоатацията на дъждовалните апарати, инсталации и техника при налягане на водата превишаващо допустимото, указано в съответните инструкции по експлоатация.

Чл.314. При преместване на търкалящите се дъждовални крила (Волжанка и др.) операторът трябва да бъде отзад, отляво на задвижващия механизъм, на 3 до 5 m от тръбопровода. Не се разрешава на обслужващия персонал да бъде в близост пред движещото се крило. При реверсиране на движението реверс – редуктора трябва да се превключва само при неработещ двигател или при малка честота на въртене. Когато крилото не е в движение задължително се поставят противовеетровите опори, за да го предпазят от преместване под действие на вятър.

Чл.315. При експлоатацията на дъждовална техника с електрозадвижване, на всеки 10 – 15 дни се проверява изолацията на електрическите проводници. Всички електродвигатели трябва да са осигурени с устройства за автоматично пускане в работа.

Чл.316. При работа с двуконзолните агрегати трябва да се следи за положението на конзолите и ако те опират в земята, движението на агрегата се спира. Не се допуска извършването на празни ходове на агрегата на транспортна скорост със спуснат в канала смукателен тръбопровод.

Чл.317. По време на експлоатацията на дъждовалната техника се следи за нормалното смазване на триещите се детайли, за изправността на лебедките, техниката и др. Всеки работник, забелязал техническа неизправност е длъжен да подаде сигнал за спиране.

Чл.318. При монтаж на широкозахватна дъждовална техника трябва да се има предвид:

1. закачането и повдигането на отделни възли на техниката с помощта на подечни съоръжения трябва да се извършва само на определените места;
2. работниците да се качват на самоходните опори, използвайки изправни предпазни колани и защитни шлемове;
3. инструментите и дребните крепежни детайли се пренасят със специални чанти.

Чл.319. Не се разрешава работата на широкозахватната дъждовална техника, извършването на монтажи, регулировки и стоене до техниката при скорост на вятъра, по-голяма от 10 m/s и при гръмотевични бури.

Чл.320. При силен вятър (над 15 m/s), ако не са предвидени специални застопоряващи механизми, колелата се превързват към рамата, за осигуряване на

техниката против самопридвижване.

Чл.321. Да се спазва максималната допустима скорост според наклона на пътя, посочена в ръководството за експлоатация, при транспортирането на лентовата дъждовална техника с трактор. Собствената спирачна система на техниката трябва да бъде включена към теглещия трактор.

Раздел VIII

Техника за трайни насаждения

Безопасност при работа

Чл. 322. Преди започване на работа с техника за трайни насаждения, операторът проверява:

1. резитбените агрегати с пневматични системи, да са снабдени с изправни регулатори и предпазни клапани за налягането на въздуха;

2. при техниката за контурна резитба (механични) наличието на предпазна решетка на кабината на трактора откъм страната на режещите дискове;

3. при техниката за следберитбена обработка на черупкоплодни култури, техниката за парафиниране и пакетиране на облагородени лози и техника за автоматично калиброване и облагородяване на лози, съответствието им на изискванията по електробезопасност, изправността на аварийния стоп и аспирационната система на работното място.

Чл.323. Вентилационните системи на техниката за следберитбена обработка на черупкоплодни култури да се монтират така, че да не създават предпоставки за засмукване на части от облеклото на обслужващия персонал.

Чл.324. При работа с техниката трябва да се осигурява нормално водене и видимост на агрегата.

Чл.325. Преди работа с техника за резитба (пневматични и механични) да се извърши проверка на предпазните устройства на компресорната уредба. Да се провери надеждността на закрепването на дисковете и техническото им състояние (напукване, деформиране, захабяване и др.)

Чл.326. По време на работа на агрегата не се разрешава присъствието на хора в опасната зона на техниката посочена в ръководството за експлоатация, а също и всякакво обслужване, почистване, регулировки и друг вид работа по ножиците, дисковете или други механизми.

Чл.327. При работа с техника за прибиране на плодове и черупкоплодни и костилкови култури, обслужващият персонал трябва да се намира на безопасно

място.

Чл.328.При работа с техника за парафиниране и пакетиране на облагородени лози:

- 1.същите да са снабдени с подходяща аспирационна система или да се осигурят естествено проветряване на помещението. Обслужващия персонал да бъде снабден с подходящи защитни средства;
- 2.не се разрешават обслужвания на работещата техника, ако парафиновата смес е разтопена, освен смяна на макарите с готови пакетирани лози;
- 3.почистването и зареждането с вода да става при изключено ел.захранване.

Чл.329.Не се разрешава миенето на техника за следберитбена обработка на черупкоплодни култури (орехи, бадеми и др.) белене, почистване , измиване и др. в близост до водоеми за питейна вода.

Чл.330.При работа с химически вещества обслужващият персонал трябва да е снабден с подходящи защитни средства и облекло.

Чл.331.Не се разрешават работи на обслужващия персонал в обсега на отрязващите апарати и транспортъора при техниката за автоматично калиброване и облагородяване.

Чл.332.При работа с техника за разстилане, опъване на тел и набиване и изваждане на колове, обслужващият персонал трябва да бъде снабден с подходящи инструменти и ръкавици.

Чл.333.При опъването на тел, ваденето и набиването на колове обслужващият персонал да не стои в зоната на работа на агрегата.

Чл.334.При работа на агрегата, между тракториста и обслужващият персонал трябва да са уточнени предварително начините на сигнализация между тях.

Раздел IX

Техника за прибиране на грубите фуражи

Специфични изисквания

Чл.335.Преди започване на работа операторите проверяват техниката за прибиране на грубите фуражи (косачки, сенокосачки, преси-подбирачи, силажкомбайни, специализирани съоръжения за товарене и транспорт) за:

- 1.улеят за товарене на балите в успоредно движещо се транспортно средство на пресите-подбирачи да е осигурен със стоманено въже за безопасно преминаване от работно в транспортно положение;
- 2.подбирачите да са оборудвани с верига за фиксиране на долното и горното им

положение.

3.хлабината между контраножа и ножа на буталото да бъде до 0.5 mm. Ножовете да са винаги заточени;

4.съединител на маховика и задвижването на иглите на пресите-подбирачи да са снабдени с оригинални предпазни елементи;

5.изправността на спирачките или устройствата за блокиране на колелата на техниката при разединяване от енергетичното средство;

6.изправността на устройството на странично изнесените преси-подбирачи за преместване зад енергетичното средство при транспорт;

7.наличие на подвеждаща щанга с подходяща дължина за разтоварване на балите от улея за товарене на балите в успоредно движещо се транспортно средство;

8.комплектуваността на косачките с метален предпазител за режещия апарат;

9.изправността на площадките за стъпване и парапетите;

10.осигуряване на връзката на кардана с ВОМ със стандартни предпазни устройства.

Раздел X

Техниката за прибиране на реколтата и приспособления към нея.

Специфични изисквания

Чл.336.Преди започване на работа с техниката за прибиране на реколтата и приспособленията към нея се проверява за:

1.знаци отбелязващи опасностите.

2.изправността на площадките за стъпване и парапетите;

3.наличието и изправността на системите за контрол, защита, сигнализация и автоматизация, свързани с безопасността на труда;

4.надеждността на заключващите устройства за фиксиране на приспособленията към комбайните;

5.наличието на опорни елементи, които при разединяване от зърнокомбайна (трактора), да осигурят както устойчивостта, така и запазване положението на присъединителните точки на приспособленията за удобно следващо присъединяване.

Работа с техника за прибиране на реколтата

Чл.337. За работа с комбайн да се допускат комбайнери над 20 години, със съответна подготовка и правоспособност, инструктирани относно изискванията за безопасна работа с комбайн.

Чл.338. Пускането в редовна експлоатация на нови комбайни се предхожда задължително от проверка на изправността на осветителната инсталация, на сигналната и на спирачната система и проверка изправността на:

1. двата фара за къси и дълги светлини отпред и двете малки фарчета с габаритни светлини за показване на завоите;
2. фарчетата с червени светлини за показване на габарита, посоката на завои отзад и стоп-сигнал с показател на таблото;
3. сигналът за тръгване от място;
4. червената лампа на таблото, показваща включването на спирачките, да не свети след освобождаването им;
5. блокировъчните или сигнализационни устройства, сигнализиращи за натиснат спирачен педал;
6. аптечката с медикаменти и съдът (термос) за питейна вода (3-5 литра);
7. противослънчевите щори или тонираните стъкла;

Чл.339. При транспорт комбайнерът следва да управлява комбайна в седнало положение, а при работа в блока - в седнало положение или прав.

Чл.340. Не се разрешава по време на работа стоенето на външни лица в кабината.

Чл.341. Комбайнерът е задължен ежедневно да проверява затягането на болтовете от ремъчните предавки на ходовата част на комбайна и джантите на колелата.

Чл.342. Не се разрешава:

1. извършване на ремонт и отстраняване на повреди при работещ двигател;
2. извършването на поправки под комбайна, когато се намира на наклонена площадка, освен когато е осигурен с опори под двете колела;
3. ремонтни операции, когато хедерът е повдигнат;
4. да се работи с неоградени шайби, верижни преводи и други, както и със снети предпазители;
5. да се поставят или сменят ремъци, вериги и други при работещ двигател;
6. да се работи с комбайн при разхлабени възли, агрегати и връзки;

7. да се тегли комбайна с включена скоростна кутия за запалване.
8. да се работи с комбайн, имащ неизправности в управлението и спирачната система. Комбайнерът е длъжен ежедневно да проверява изправността на кормилното управление и спирачките;
9. при натоварване или разтоварване подреждането на зърното в бункера с ръце, крака или лопата;
10. зърното да се превозва до зърноплощадката с комбайн;
11. работа с комбайн нощно време без изправна сигнализация и осветление;
12. движението по пътни магистрали, освен в колона с предводител. При нормално време дистанцията, която трябва да се спазва, е 60 m, при мъгла и 100 m при дъжд;
13. смяна на ситата през време на работа на техниката;
14. допускане на външни лица до техниката;
15. пускане на техниката със свалени или неизправни ограждения (предпазители);
16. ползване на неисправна техника;
17. да се работи с комбайн, когато:
 - а) има течове от горивната система;
 - б) не е достатъчна хлабината на сламотръсите, люлките и барабана;
 - в) няма искрогасител на ауспуха;
 - г) неправилно са регулирани предпазните съединители.
19. мокренето с вода, гориво или киселина на електрическата инсталация, тя трябва да бъде закрепена надеждно против вибрации и триене, а клемите да са закрити с капаци;
20. възстановяването или подсилването на предпазител с тел. Предпазителите да бъдат винаги стандартни.
21. да се работи с комбайни на голяма площ, когато не е отделена леха равна на дневната норма за агрегатите.
22. изменение на конструкцията на комбайна без предварително одобрение от органите по здравословни и безопасни условия на труд.
23. превозването на зърно на моторно превозно средство, когато същото не е снабдено с искрогасител.

Чл.343.При пускане на двигател, тръгване на ход или други операции да се подава сигнал, познат на обслужващия персонал.

Чл.344.Максимално допустимият наклон на терена за работа с комбайн е 10° по надлъжната ос и при скорост на движение до 3-4 km/h, като със същата скорост се извършват и завоите по време на работа.

Чл.345.При работа на комбайн комбайнерът да работи със специално работно облекло и защитни очила.

Чл.346.Зърноприбиращите комбайни, силажокомбайните, косачките и друга техника да имат приспособления за обезопасяване на режещите апарати при транспорт

Чл.347.Резервните ножове на прибиращата техника да се съхраняват в калъфи.

Чл.348.Работниците,извършващи заточване на ножовете на режещите апарати, да бъдат снабдени задължително с предпазни очила и ръкавици.

Чл.349.Комбайнерът трябва ежедневно да проверява връзките на детайлите и агрегатите.

Чл.350.Намотаваната слама и плевели около барабана, битерите и другите въртящи се части да се отстранява само при спрян комбайн.

Чл.351.Да се следи за прегряване на лагери и други въртящи се части и своевременно се отстранява пораждащата причина.

Чл.352.При продължителен ремонт и отстраняване на повреди комбайнът да бъде извън блока на не по-малко от 30 m при разорана ивица около него – 4 m.

Безопасна работа с памукоприбираща техника

Чл.353.Преди започване на работа водачите на памукоприбиращите комбайни да бъдат запознати основно с устройството и регулировките на комбайна, охрана на труда, ремонта, почистването и експлоатацията.

Чл.354.Техниката се придвижва на собствен ход или теглена от трактор, с максимално вдигнати беритбени апарати, фиксирани в транспортно положение. Сепараторът на капака на бункера трябва да е спуснат вътре в бункера, а скоростта при буксиране да не е по-висока от предвиденото в съпроводителната документация.

Чл.355.На определен от производителя интервал от време се провежда преглед и при необходимост регулировка на спирачната система.

Чл.356.Не се допуска придвижване с транспортна скорост на техниката с пълен бункер. Не се допуска дистанция между самоходната техника по-малка от предвиденото в ръководството за експлоатация и движение по пътища с наклон по-

голям допустимия за съответния модел техника.

Чл.357. Движение по наклон се извършва на I или II предавка. При аварийно спиране на наклон се включва парковата спирачка и пред колелата се поставят опори от страната на склона. Техниката не се оставя без наблюдение.

Чл.358. Транспортирането на неизправна памукоприбираща техника на буксир може да става с твърда или гъвкава сцепка. При буксиране с гъвкава връзка трябва спирачната система и кормилното управление да са изправни. При буксиране с твърда връзка трябва кормилното управление да е изправно. Дължината на гъвкавата и твърдата връзка трябва да е съгласно ЗДП. И в двата случая водачът трябва да е на работното си място в памукоприбиращата техника.

Чл.359. Да се пресичат жп линии само на прелез, на работна предавка! При преминаване под мостове или електропроводи да се спуска бункера и след като се провери възможността за преминаване да се пристъпи към него.

Чл.360. При монтаж на бункера да се спазват правилата за работа с товари (раздел II):

Указания за безопасна работа с техниката:

Чл.361. преди началото на работата е необходимо:

1. водачът да се убеди в пълната изправност на техниката;
2. да се проверят закрепванията на отговорните възли (колела, преден мост, опори на бункера, окачване на апаратите и др.п.);
3. да се провери закрепването на предпазните щитове;
4. смазване, притягане, регулировки, смяна на ремъци, ремонтни работи - да се извършват при загасен двигател;
5. водачът трябва да е с подходящо облекло - с невъзможност за захващане от въртящи се части (валове, шпиндели);
6. преди пускане на техниката в ход да се дава предупредителен сигнал;
7. преди напускане на техниката лоста за превключване на скоростите да се постави в неутрално положение и да се включи парковата спирачка;
8. да не се влиза в бункера при работещ двигател;
9. в случай на авария, незабавно да се изключи двигателя;
10. приемните камери да се почистват при изключени беритбени апарати;
11. почистване на барабаните:

а) измиването да се извършва при спрян двигател на комбайна (в пълен покой) със специални четки с дълги дръжки, а комбайнерите да бъдат снабдени със специални ръкавици.

б) да се осигури предвидената от производителя хлабина между барабаните, апаратите да са вдигнати в транспортно положение;

в) след измиването да се включи двигателя, да се установят средни обороти на барабаните и да се пристъпи към почистване с четка. Предните барабани да се почистват отпред, а задните - отзад. Ако четката се заклини между барабаните, тя веднага трябва да се пусне;

Чл.362.При съхранение и ремонт:

1.да се вземат мерки срещу преобръщане и самопроизволно преместване на техниката;

2.при снемане на беритбените апарати от техниката, под двигателя да се постави станок;

3.мястото, където се съхранява техниката трябва да е оборудвано със средства за противопожарна защита;

4.да се спазват указанията за последователността на провеждане на монтажа и демонтажа на техниката!

5.да се съблюдават указанията за съхранение.

Раздел XI

Зареждане на земеделската техника с горива

Чл.363.Зареждането на земеделската техника с горива и смазочни материали (ГСМ) да се извършва на определена площадка, обзаведена с необходимите средства: бензиноколонка, ремарке за гориво, смазочни материали. Площадката да е оборудвана в противопожарно отношение съгласно изискванията за пожарната безопасност на обектите в експлоатация (обн., ДВ, бр.54 от 1997 г.; изм. и доп. ДВ, бр.60 от 1997 г.) и Наредба №I-153 за опазване на земеделските обекти, зърнените храни и фуражите от пожари (обн., ДВ, бр.77 от 1999 г.).

Чл.364.Не се разрешава:

1.обливането на земеделската техника с ГСМ, разливането на ГСМ по площадката при зареждане, използването на кофи и други открити съдове за зареждане;

2.зареждането на земеделската техника да се извършва при работещ двигател;

3.да се наблюдава нивото на горивото при запален огън, например клечка кибрит;

4.да се работи със земеделска техника, на която горивната система не е уплътнена

и има пропуски;

5.изпускането на отработени масла при загрял двигател.

6.пушенето около местата с ГСМ;

7.ръчно наливане на бензин /нафта/ през време на запалване на двигателя.

Чл.365.Зареждането с ГСМ нощем да става при електрическо осветление с ниско напрежение или с джобно фенерче.

Чл.366.Хидросистемата да е изправна и по нея да няма течове на масла.

Раздел XII

Техника за следжътвена обработка, съхранение на зърно

и подготовка на семена и друга стационарна земеделска техника и съоръжения

Специфични изисквания

Зърноплощадки

Чл.367.Зърното прибрано със зърноприбиращи комбайни да се складира на площадки с асфалтово или бетонно покритие или под навеси с наклон на терена обратен на приемните шахти и с възможност за безопасно отвеждане на дъждовните води.

Чл.368. Непочистеното зърно се натрупва с височина на насипа не повече от 2 m.

Чл.369.Влажното зърно следва да се почисти от примеси и да се изсуши.

Чл.370.На всички работници на зърноплощадките следва да се осигурят противопрашни маски и очила за предпазване от прах.

Работа с техника за товарене на зърно с непрекъснато

действие (шнекове, елеватори, редлери, ленти и други транспортъори)

Чл.371.Техниката за товарене с непрекъснато действие /наричана за краткост – транспортъори/ подлежи на проверка за безопасност преди всяка кампания и преди пускане в експлоатация.

Чл.372.Операторът проверява изправността на:

1.всички възли за задвижване на елеваторите, редлерите, лентовите, шнековите и вибрационните транспортъори;

2. парапетите и огражденията на площадките и стълбите за обслужването им;
3. системата за отводнение и принудително вентилиране на помещения и шахти за обслужване на транспортърите, намиращи се под нивото на терена;
4. затварянето и заключването с решетки на отворите за достъп до бункери, силози, шахти и други вместилища. Не се разрешава ползването на бункери, силози, шахти и други вместилища, когато те не са покрити с капак или скара. Капаците на бункери, силози, шахти и други вместилища се отварят само с разрешение на началника на смяната.

Чл.373. При работа с транспортъри и на зърноплощадки не се разрешава:

1. достъпът на не инструктирани лица до площадките за обслужване на транспортърите;
2. влизането в подземни помещения и шахти поединично, без осигуровка с въже и втори наблюдател;
3. транспортирането на зърно, намиращо се в състояние на самозагриване;
4. стъпването върху зърно намиращо се в силози, бункери и шахти с дебелина на пласта над 1 m.;
5. преместването и направляването на движещия се върху транспортъра товар;
6. почистването на транспортърите и подпомагането на движението на лентата по време на работа;
7. преминаването под и над работещи транспортъри. Преминаването да се извършва по мостове с парапети, високи не по-малко от 1 m.;
8. отстраняването на неизправности и техническо обслужване през време на работа;
9. избутването с ръце или крака на товари към захранващото устройство;
10. стоенето в обхвата (зоната) на загребващите устройства или върху товара през време на работа.

Чл.374. Транспортърите да се пускат в работа от определено място, след като операторът ги е огледал и е подал определения сигнал, възприет от останалите работници.

Чл.375.(1). Влизането в подземни помещения и шахти става само след задължително, принудително проветряване и последваща проверка за наличие на вредни газове.

(2). При спускане в силози и бункери работникът да носи противогаз и/или кислороден апарат, да използва стълба и да бъде превързан с въже, като спускането се наблюдава отвън от друг работник, който да държи въжето. Преди спускането да

се извършва анализ за наличието на вредни газове.

Чл.376.При обработване на зърно, представляващо опасност за отделяне на газове да се използват кислородни апарати или противогази с подходящ филтър при работа на закрито или маски и очила при работа на открито.

Чл.377.(1).Натоварването на транспортъорите да не превишава установените от завода-производител норми. Не се разрешава подмяната на типа на ел. двигателите.

(2).Кабелите за захранване на електродвигателите да бъдат изолирани и прекарани съгласно изискванията за електробезопасност.

Чл.378.Не се разрешава работа на транспортъорите без предпазни устройства за защита от попадане на чужди тела и автоматични устройства, осигуряващи спирането на работните им органи при скъсване на верига, лента или при прекъсване на ел. захранването.

Чл.379.При работата на транспортъорите не се допуска искрене, удари и пр., както и нагряване на триещите им се възли над 60° С.

Чл.380.(1)При транспортиране на прахообразни материали транспортъорите да се закриват с прахонепроницаем капак с уплътнение между отделните секции.

(2)На мястото на разтоварването на материала в закрити помещения да се постави местна аспирационна уредба.

Чл.381.Транспортъорите, работещи с материали представляващи опасност от взрив се оборудват с противовзривни мембрани.

Чл.382.Не се разрешава влизането в разтоварвани на самотек бункери по време на разтоварване на зърното. Не се разрешава стоенето на работници в обхвата (зоната) на захранващите устройства или върху товара през време на работа на транспортъорите.

Чл.383.Транспортъорите да се монтират така, че около тях да се осигури 1m пространство за обслужването им.

Чл.384.За безопасна работа през нощта зоната на работа на транспортъорите да бъде осветена .

Зърночистачна и семечистачна техника

Чл.385.Техниката се монтира на площадките така, че да се осигури пространство за обслужването и, предвидено в техническата документация.

Чл.386.Площадките трябва да позволяват пълно отваряне на вратите.

Чл.387.Обслужването се извършва при спряна техника и изключено ел. захранване (свалени предпазители) и блокирани работни органи.

Чл.388.Мобилната техника се захранва с ел. кабел подведен на височина минимум 3 m.

Чл.389.Не се разрешава:

1. качването на работници върху техниката по време на работа;
2. разполагането на захранващ кабел по земята;
3. изтеглянето на кабела чрез техниката.

Чл.390.Свързването на техниката с ел. захранването и обслужването на ел. инсталацията става само от правоспособни ел. техници.

Чл.391.Обслужването на техниката става само от правоспособни работници.

Зърносушилни и сеносушилни

Чл.392.Зърносушилните и сеносушилните се монтират съгласно изискванията на противопожарните правила и съответните ръководства за монтажа и експлоатацията.

Чл.393.Преди започване на работа се проверява изправността на оборудването на сушилните за контрол на работата на вентилаторите и горелките: термостати, датчици за превишаване на температурата, включватели на потока на въздуха и детектори за пламък.

Чл.394.Наблюдението на процесите на сушене трябва да бъде постоянно.

Чл.395.Разполагането на резервоарите с гориво следва да отговаря на изискванията на противопожарните и строителните норми съгласно Наредба №2 за противопожарните строително-технически норми на МВР (обн., ДВ, бр.58 от 1987 г.; изм. и доп. ДВ, бр.33/94 г.).

Чл.396.Горелките на сушилните се пускат в действие само при отсъствие на течове в горивопровода и арматурата към тях.

Чл.397.Всички ел. консуматори и табла се зануляват.

Чл.398.Обслужващият персонал трябва да извършва ежегодни профилактични обслужвания на заземителната и гръмоотводна инсталация.

Чл.399.Нафтовата горелка се пуска след пускане на вентилатора.

Чл.400.В близост до сушилнята се оборудва противопожарно табло.

Чл.401.При възникване на пожар или запалване на зърното в сушилнята се спират всички ел. двигатели с изключение на тези за задвижване на каретите и изваждащите транспортъори за изсушено зърно. Отварят се аварийните клапи за ускорено източване на зърното. При необходимост от люка или грълото на бункера

за зърно се подава вода. Подава се звуков сигнал със сирена.

Чл.402. При прекъсване на работата (спиране на ел. захранването) се затваря изходящия отвор на вентилатора за топъл въздух.

Чл.403. Да се поддържат в изправност фотоклетката, горивния филтър и автоматичната система за управление на горелката. Запалването на горелката да става автоматично. Не се допуска използването за тази цел на горящи парцали (има опасност от взрив).

Стационарна земеделска техника

Специфични изисквания

Чл.404. Стационарната земеделска техника се обслужва съгласно ръководство с инструкции за безопасна работа, монтаж, ремонт и съхранение.

Чл.405. Върху техниката се съхраняват и поддържат стандартните предупредителни знаци, обозначения и надписи за безопасност, сигналното оцветяване на опасните възли, предназначението на органите за управление и местата за повдигане с кран.

Чл.406. Аспирацията трябва да се засмукват възможно най-пълно отделяният прах и вредни химически вещества от техниката.

Чл.407. Всички въртящи се части и др. опасни елементи и възли представляващи механическа или термична опасност трябва да са надеждно изолирани с предпазни щитове.

Чл.408. Шумът и вибрациите излъчвани от техниката трябва да са възможно най-малки. При надвишаване на нормативните стойности се вземат мерки за елиминиране на вредното им влияние чрез редуцирана по време работна смяна и лични предпазни средства (антивибрационни ръкавици, антифони и др).

Чл.409. При работа на техниката в технологична линия трябва да се спазва:

1. включването на задвижването на отделните агрегати от линията да става след подаване на звуков сигнал за начало на работа;
2. при настъпване на аварийна ситуация изключването на задвижването на цялата линия да е възможно от всяко работно място.

Чл.410. Обслужващият персонал трябва да поддържа осветеността на работните места на техниката.

Чл.411. Запрашеността в зоната на работните места на техниката се поддържа в съответствие с изискванията на Наредба №7 на МТСП и МЗ за минималните изисквания за здравословни и безопасни условия на труд на работните места и при използване на работното оборудване (обн., ДВ, бр.88 от 1999 г.).

Чл.412.Микроклиматът около техниката или в помещенията, където тя е инсталирана, да се поддържа в съответствие с изискванията на ръководствата за експлоатация. и нормативите.

Чл.413.Техниката се поддържа в съответствие с изискванията за пожаробезопасност на Наредба №I-153 за опазване на земеделските обекти, зърнените храни и фуражите от пожари (обн., ДВ, бр.77 от 1999 г.; изм. ДВ, бр.44 от 2000 г.) и с изискванията за взривобезопасност.

Раздел XIII

Безопасност на труда в оранжериите

Специфични изисквания

Чл.414.Преди всеки производствен цикъл в оранжериите се проверява функционирането на:

- 1.механичното управление на странично и горното естествено проветряване;
- 2.общообменното проветряване чрез вентилационна уредба;
- 3.влагоустойчивостта на електроинсталациите;
- 4.инсталация за контролиране влажността и температурата на въздуха.
- 5.битови сгради и канцеларии, които са отделени от тях;
- 6.шумоизолирани помещения и таблата за управление на парните котли.

Безопасна работа

Чл.415.При работа в оранжериите с трактори се осигурява необходимото проветряване.

Чл.416.Пръскането и прашенето в оранжериите се извършва само в отсъствието на обслужващия персонал.

Чл.417.Пръскане с аерозоли се извършва от специализирани групи, снабдени със специално работно облекло и лични защитни средства.

Чл.418.Не се разрешава внасянето в оранжериите на дрехи, ръчен багаж и храна.

Чл.419.Не се разрешава храненето в оранжерията.

Чл.420.Работното облекло редовно се изпира и изсушава в подходящо помещение.

Чл.421.При работа с парни котли се спазват изискванията за съдове работещи под

налягане

Работа с техника за след беритбена обработка

Чл.422.Преди започване на работа с техниката за след беритбена обработка, работниците се инструктират за изпълняване на технологическия процес и безопасна работа на съответните работни места.

Чл.423.Почистването и регулировките на отделните възли и техниката от линията да се извършва само при изключено задвижване.

Чл.424.Включването на задвижването на отделните възли на линията да се извършва само след подаване на определен звуков сигнал и в последователност в съответствие на технологическия процес.

Раздел XIV

Техника за животновъдството

Специфични изисквания

Чл.425.За обслужване и гледане на животни се допускат лица, инструктирани и запознати с мерките за безопасността на труда при обслужване на животните.

Чл.426.При мъжки разплодници не се допускат на работа лица под 18 години и бременни жени.

Чл.427.Оборите да са снабдени с електрическо или друго безопасно осветление, комплект противопожарни уреди и аптечки за първа медицинска помощ.

Чл.428.Оборите и торищата своевременно да се почистват и дезинфекцират.

Чл.429.Отговорникът на фермата ежедневно преглежда помещенията на животните или птиците, а механикът проверява изправността на автоматичните поилки, доилните и хладилните инсталации, канализацията, механизацията за раздаване на фураж и изнасяне на тора, калориферите, вентилаторите и други.

Чл.430.Над местата на злонравните животни се поставят табелки с надписи, които предупреждават за внимателно отношение към тях.

Чл.431.При започване на работа всеки гледач основно преглежда животните или птиците, които обслужва.

Чл.432.Прегледите и лечението на животните се извършват от съответните специалисти - ветеринарни техници и лекари.

Чл.433.В изолационните и карантинни помещения се поставят гледачи,

които да са запознати с основните ветеринарни правила.

Чл.434.(1) Не се разрешава на работниците да спят в помещенията, намиращи се непосредствено до животните.

(2) За почивка на работника да има отделна стая.

Чл.435. Във всяка ферма се осигурява топла вода за личната хигиена на работниците.

Чл.436. Не се разрешава извеждането едновременно на разходка бици и крави и на жребци и кобили.

Чл.436. Местата, където се извеждат животните на паша и разходка, да са предварително огледани за наличието на неоградени ями или други опасности.

Чл.437. При поява на заразни болести при животните и особено на болести, опасни и за работниците, незабавно да се уведомяват ветеринарния или медицинския лекар, а животните своевременно се изолират.

Чл.438. Когато се отива при животните, да се предупреждават с говор. При отиване до кон, муле и катър да се минава в страни, а при отиване до вол, крава и бивол - отзад. На злонравните и хапещи животни (коне, катъри и други) се поставят намордници.

Чл.439. Не се разрешават груби обноси с животните и използването на работен добитък за езда.

Чл.440.(1) Във фермите се използват предимно трифазни потребители на ел. енергия.

(2) Във фермите се използват еднофазни потребители с мощност, не по-голяма от 2 kW, включени на линейно напрежение, и не по-голяма от 1 kW, включени на фазно напрежение.

Чл.441.(1) Осветителният товар на фермите се разпределя равномерно по трите фази, при това за включване и изключване на общото осветление да се използват триполюсни включватели или разединители.

(2) Когато в помещението на фермите има няколко еднофазни групи дежурно осветление, отделните групи да се включват към различни фази.

Чл.442. Не се разрешава използването на електрически бойлери от затворен тип с неизправни терморегулатори и предпазни вентили.

Чл.443. Бутоните за управление на пусковата апаратура се монтират по възможност непосредствено до работното място.

Чл.444. При отопление на малки животни с инфрачервени лампи същите да са обезопасени с предпазни мрежи. Височината на окачването да е: за телета - 1,20 m,

за прасета - 0,80 m.

Чл.445.(1)Металните тръбопроводи и конструкции на транспортните ленти за раздаване на храна, извозване на тор и друга техника и механизми, до които могат да се допират животните, се осигуряват срещу поражение от електрически ток чрез индиректен допир така, както това се извършва за хората в особено опасна среда.

(2)В отклоненията на тръбопроводите към автопоилките, водонагревателите и другите потребители на електрическа енергия, а също така във вакуумпроводите към вакуумпомпите на доилните агрегати, да са предвидени изолационни участъци с дължина не по-малка от 1 m.

(3)Изолиращите участъци се проверяват чрез оглед, не по-рядко от един път в годината, за чистота и цялост на вътрешните и външни повърхности.

Чл.446.При комплектуване на електрическите уредби за приготвяне на храна е необходимо:

1.да се използват херметични електрически осветителни тела с прозрачни капаци, отражатели и мрежи. Височината на окачването на осветителните тела трябва да бъде не по-малка от 2,5. m над пода;

2.металните корпуси на съдовете за изпарване, прекъсвачите, тръбите (в които се поставя електрическата инсталация към съдовете за изпарване, а също водопроводните тръби, които се свързват към съдовете за изпарване се заземяват (зануляват);

3.на електрическите табла в помещенията на цеховете за хранене да е предвидена възможност за общо изключване на цялата електрическа уредба;

4.стълбите и площадките с техника да се оградят с метални парапети.

Чл.447.Не се разрешава преглед на водонапорни кули, когато е включена автоматика, регулираща нивото на водата.

Чл.448.(1)При работа да се следи за състоянието на електропотребителите, а при неблагоприятни условия и влажност да се работи с повишено внимание. Не се разрешава да се работи при повредени електроуреди, пускови апаратури и заземяващи устройства.

(2)Въртящите механизми се закриват със защитни кожуси, механизмите за рязане и смилане се регулират с хлабини съобразно заводската инструкция и с балансирани ротори.

Чл.449.(1)Средствата за контрол - мерни водни тръби, манометри, предпазни клапани и други, се регулират, а при необходимост и пломбират.

(2)Манометрите и предпазните клапани за високо налягане да се проверяват периодично от съответните органи.

Чл.450.При хранване на техниката с фуражи се проверява за наличието на твърди странични предмети.

Чл.451.Неизправността в механизмите се отстранява само от специалист - монтьор, а в електрообзавеждането - от електромонтьор.

Чл.452.Техниката и съоръженията се поддържат в състояние да не предизвикват нараняване на животните и птиците.

Чл.453.Техниката и съоръженията се поддържат за предпазване от корозия и от въздействието на дезинфектиращите и лекарствени препарати.

Чл.454.Температурата в инкубаторите за люпене на яйца от кокошки да се поддържа в границата от 37,5 до 37,8°C. Допуска се отклонение в границите на $\pm 0,2^\circ\text{C}$.

Чл.455.Продължителността на охлаждане на млякото при еднократно напълване на 60% от обема на ваната не трябва да бъде по-голямо от:

а) 3 h - при охлаждане от 35 до $4 \pm 1^\circ\text{C}$;

б) 2 h - при охлаждане от 35 до $8 \pm 1^\circ\text{C}$;

в) 1 h - при охлаждане от 8 до $4 \pm 1^\circ\text{C}$.

Чл.456.Техниката за раздаване на фураж трябва да се провери за:

1. бункерите да са снабдени със защитна решетка за избягване попадане на твърди предмети;

2. устройствата за почистване от храни да функционират правилно;

3. животните и птиците да са предпазени от нараняване.

Чл.457.Поилките за животни и птици трябва да:

1. да осигуряват необходимото количество вода, съобразено изискванията на зоотехническите норми и качество отговарящо на изискванията за питейна вода;

2. да позволяват внасяне на лекарствени средства в питейната вода;

3. да могат да се почистват;

4. херметичност на водните съединения и клапанното устройство, когато е затворено.

Чл.458.Техниката за почистване на тора се проверява занедопускане напластяване на тор, нарушаващ нормалното функциониране на системата;

Чл.459.Техниката за събиране на яйца се проверява за:

- 1.работоспособността на съоръжението за механизизирано почистване на работните органи;
- 2.незамърсяване и вредно химическо въздействие върху яйцата.

Чл.460.Клетките за отглеждане на птици се проверяват за:

- 1.удобно за зареждане, изваждане и за зооветеринарното обслужване;
- 2.изключване на достъпа на птиците до яйцата, намиращи се в събирателния канал;
- 3.не допускане на повече от 2 % неизтъркалващи се от клетката яйца;
- 4.отсъствие на издатини, остри ръбове и мустаци;
- 5.незадържане на тор по пода, ненараняване на краката на птиците и необразуване на гърдни мазоли;
- 6.фиксиране на вратичката на клетката в затворено положение и недопускане излизане на птиците от клетката;
- 7.осигуряване на възможност за регулиране на поилките по височина при отглеждане на подрастващи кокошки – носачки.

Работа с техника за животновъдството

Обслужване на фуражораздаваща техника и на транспорта във фермите

Чл.461.Персонала да проверява и поддържа:

- 1.хоризонталното положение на висящите и вагонетни пътища (релси) и да не допуска самопридвижването на вагонетките и количките по тях;
- 2.изправността на ограничителите, опорите (отбивките) и автоматичните изключватели в краищата на релсите;
- 3.ежедневно техническото състояние на релсовите пътища и на механизмите за повдигане, преместване и изсипване на товара;

Чл.462.Не се разрешава използването на висящи механизми, когато имат:

- 1.деформирани релси;
- 2.износени ролки на вагонетките;
- 3.износени въжета;

4. повредени ключалки за застопоряване на кошовете.

Чл.463.(1)Преместването на вагонетките ръчно се извършва с тикане, като работникът върви след тях.

(2)Не се разрешава ръчното дърпане на вагонетките.

(3)Когато се обръща и разтоварва вагонетката, работникът стои зад нея. Не се разрешава превозването на лица във вагонетките (количките).

(4)Транспортните ленти за изхвърляне на тор да се закриват с щитове при вратите на оборите, а предавките на задвижните станции да се обезопасяват.

Чл.464.Не се разрешава почистване и регулиране на транспортната лента за изхвърляне на тор и свободно придвижване на животни към същата през време на работа.

Чл.465.Отговорника пуска в движение транспортните съоръжения, след като са отстранени животните, лицата и страничните предмети от тях.

Обслужване на доилни инсталации

Чл.466.При монтаж на агрегати (доилна инсталация) да се проверява:

1.шайбите на двигателя, ремъчните предавки и куплунгите на вакуумпомпата да са оградени с метален кожух;

2.тялото на електродвигателя и целият агрегат да бъдат занулени (заземени);

3.предпазителите и прекъсвачите да бъдат от закрит тип;

4.при монтаж на тръбопровод в животновъдна ферма разстоянието между тръбите и електропроводниците да бъде най-малко 20 cm;

5.вакуумпомпите да се съединяват с вакуумпроводите посредством участък от токонепроводящ материал.

6.вакуумпомпите и електродвигателите да се разполагат в отделни помещения.

Чл.467.Не се разрешава използване на стъклени млекопроводи, които имат пукнатини или счупвания.

Чл.468.Изпитванията за херметичност на тръбопроводите се извършват, когато във фермата няма външни лица и животни.

Чл.469.Преди промиване на тръбопроводите с гореща вода или дезинфекциращ разтвор да се проверят съединенията за херметичност.

Чл.470.Поставянето и снемането на доилните чашки да се извършва от доячи,

които добре познават нравите на животните.

Безопасност на труда при монтаж и поддържането

на млекохладилните инсталации

Чл.471.При монтаж и регулиране на хладилна инсталация да се изключват електрозахранването от главното табло. Да се провери заземяването (зануляването) на съоръженията.

Чл.472.При работа под напрежение, да се използват изолирани инструменти и предпазни средства (диелектрични боти, диелектрични килимчета и ръкавици).

Чл.473.При запояване на медни тръби да се работи с предпазни средства за избягване на изгаряне от стопен метал и се вземат мерки за недопускане на пожар.

Чл.474.Не се разрешава спирането на изтичащ хладилен агент с незащитена ръка и паленето на огън в района на изтичането.

Чл.475.Когато се източва хладилен агент, да се отворят вратите и прозорците, а влизането в помещенията да става най-малко 30 минути след изтичането на хладилния агент.

Обслужване на електрострижбен агрегат

Чл.476.Стрижбата с електрострижбен агрегат се извършва на суха дървена маса (скара), като работникът стъпва върху дървена площадка или гумено килимче.

Чл.477.Не се разрешава електрострижбата във влажни помещения, върху влажен земен под и без изолационни обувки.

Чл.478.Подвижната електромержа да е с изправна изолация, а техниката да е снабдена с ключове от закрит тип.

Чл.479.Електродвигателите и електрообзавеждането да бъдат заземени (занулени).

Чл.480.Не се разрешава работа с електрострижбен апарат, когато напрежението е над 42 волта.

Чл.481.Не се разрешава работата с повредени брони на жилата на електрострижбения апарат.

Чл. 482.Механикът и електротехникът на фермата трябва да проверяват изправността на техниката, огражденията и електромержата.

Чл.483.Преди започване на работа се провери изправността на точилния апарат за заточване ножовете на техниката.

Безопасна работа при монтаж и работа на

електропастирни уредби

Чл.484. Не се разрешава:

1. монтирането или прикачването на пастирните шнулове към стълбове с високо напрежение или радиомрежа.
2. съединяването на проводника на електропастира с метални, не принадлежащи към ограждането предмети на мостове, на огради и други.
3. отварянето във влажно време на капака на пулсатора на електрическата ограда, когато се намира под напрежение.
4. монтиране на електропастирна ограда в непосредствена близост до въздушна електрическа мрежа с напрежение равно или по-голямо от 110 kV. При монтиране на електропастирна ограда успоредно или под въздушен електропровод с напрежение от 1 до 110 kV, защитната полоса спрямо външните проводници (от двете страни) е 10 m, а височината на електропастирната ограда в тази зона е до 1 m.

Чл.485(1) В близост или под електропровод с напрежение до 1000 V (или го пресича), в границите на защитна полоса (разположена на 1,5 m, от двете страни на външните проводници) височината на електрическата ограда да не надвишава 2 m;

(2) Към електрическата ограда (мрежа) на видно място се закрепят трайни табели с неизтриваем надпис "Внимание, електропастирна ограда!". Табелките се поставят на разстояние една от друга 200 m и на места, близо до пътища, пресечки или при пресечки на ел. проводници с напрежение с повече от 1000 V.

Чл.486. Електропулсаторът се включва, само след присъединяването му към оградата.

Чл.487. При приближаване на електрическите ограждения, захранвани от различни импулсни генератори, за да се предотвратява едновременното докосване на двете ограждения от човек или животно, разстоянието между тях да не е по-малко от 2.

Чл.488. Електропастирната ограда да е отдалечена от знаците, ограничаващи пътните платна, най-малко на 1 m.

Работа с резачки и миячки за кореноплоди

Чл.489. Преди започване на работа резачките и миячките се проверят за:

1. балансиране на ротора включително и при замяна на ножове;
2. регулирана на хлабината между ножа и контраножа (да бъде най-малко 0,3 mm.);
3. херметичност на захранването с вода.

Чл.490. Не се разрешава манипулиране на материала с ръце в бункерите и по

транспортъорите. За целта да се използва само подходящо приспособление.

Чл.491. Помещенията, в които работят миячките, да бъдат с подове от твърдо покритие и с наклон към канализацията.

Раздел XV

Малогабаритна техника и техника за планинско земеделие

Малогабаритна техника

(Мотоблокове, мотофрези, мотокултиватори и прикачен земеделски инвентар за тях)

Специфични изисквания

Чл.492. Преди започване на работа операторът проверява:

1. наличието и изправността на предпазните щитове за всички въртящи се части и др. опасни елементи от конструкцията. Не се разрешава работа без предпазни щитове;

2. елементите от изпускателната система с площ над 10 cm^2 , нагreti с температура над 80°C да бъдат защитени с предпазни щитове.

3. отработените газове от двигателя да бъдат насочени встрани, напред и нагоре от техниката, така че да не попадат в зоната на вдишване на оператора;

4. предпазният щит на работния орган на мотофрезите (мотокултиваторите) да е с широчина да е не по-малка от 600 mm и да обхваща ъгъл не по-малък от 60 градуса в равнина напречната на посоката на движение;

5. изключването на задвижването на работните органи и придвижването на агрегата при стартиране на двигателя на мотоблоковете;

6. придвижването на агрегата на преден или заден ход и задвижването на работните органи да се извършва при постоянно въздействие върху командните органи. При изпускане техниката трябва да спре веднага;

7. посоката на увеличаване на честотата на въртене на двигателите на мотоблоковете, чрез въздействие върху лоста предвиден за това, да е напред или нагоре;

8. след изключване на трансмисията за придвижване на агрегата, той трябва да спре веднага;

9. след изключване на задвижването на ВОМ, той трябва да спре да се върти веднага;

- 10.действието на електрически стоп за двигателите на мотоблоковете;
- 11.обозначаването със стандартни символи на органите за управление на мотоблоковете;
- 12.обозначаването с пиктограма на положението на краката и свободната ръка на оператора при стартиране на мотоблока;
- 13.стабилността на връзките между ръкохватките на кормилната рамка и шасито на мотоблоковете;
- 14.техниката да запазва устойчиво положение без намесата на оператора;

Чл.493.(1)Не се разрешава експлоатацията на мотоблоковете (мотофрезите, мотокултиваторите), които генерират:

- 1.вибрации по-високи от $0,83 \text{ m/s}^2$;
- 2.шум по-висок от 85 dBA.

(2).При невъзможност да бъдат спазени тези изисквания работната смяна се редуцира, съобразно действителното ниво на вибрациите и да се използват антифони или други предпазни средства.

Чл.494.При агрегиране на колесар или ремарке със седалка към мотоблок, полученият самоходен агрегат трябва да има два бели кръгли светлоотразителя отпред, два червени триъгълни отзад, а при движение през нощта и при намалена видимост – отзад вляво да има светещо тяло, излъчващо бяла или жълта добре различима светлина.

Безопасност при работа с малогабаритна техника

(Мотоблокове (мотофрези, мотокултиватори) и прикачен земеделски инвентар за тях)

Чл.495.Районът, в който ще се използва техниката трябва да е добре проучен и почистен от ненужни предмети.

Чл.496.Преди стартиране на двигателя, ръкохватките за преден и заден ход трябва да се поставят в неутрално положение;

Чл.497.Операторът на мотоблоковете (мотофрезите, мотокултиваторите) трябва по време на работа да е с подходящо облекло, обувки и лични предпазни средства, предвидени от инструкцията за експлоатация или обозначени върху техниката;

Чл.498.При боравене с горивото да се имат предвид следните безопасни мерки:

- 1.съдове за пренасяне и зареждане с гориво да не натрупват статично електричество;

2. да не се долива гориво в резервоара при работещ или горещ двигател;

3. резервоарът да се пълни на открито.

4. след зареждане резервоара да се затвори с оригиналната капачка, а разлятото гориво да се почисти преди стартиране;

5. да не се провеждат регулировки при работещ двигател;

Чл.499.Работата или придвижването по терени, посипани с чакъл, камъни и др. подобни или преминаване през оживени места, влажни и хлъзгави участъци да става с повишено внимание.

Чл.500.Не се разрешава превозването на хора с мотоблоковете, мотофрезите или мотокултиваторите.

Чл.501.При удар с външен предмет техниката трябва да се спре и огледа за повреди.

Чл.502.При появата на необичаен шум и вибрации, техниката се спира за установяване и отстраняване на повредата.

Чл.503.При напускане на работната позиция операторът спира двигателя.

Чл.504.При почистване, регулиране, оглед или ремонт двигателят трябва да е изключен, и движението на работните органи спряно.

Чл.505.Не се разрешава пускането на ДВГ в затворени помещения, поради опасност от натрупване на токсични изгорели газове.

Чл.506.Недопустимо е да се работи на по-голяма от предписаната дълбочина и работна скорост; При транспорт (придвижване) скоростта да се съобразява с теренните условия.

Чл.507.При смяна на посоката на движение операторът трябва да се убеди, че не е застрашен или не застрашава други лица и техниката.

Чл.508.Задължително е използването само на предписани от производителя инструменти и приспособления (тегличи, скоби, тежести за колела, мотички и др. приспособления)

Чл.509.С мотоблоковете (мотофрезите, мотокултиваторите) да се работи само при добра видимост и осветеност.

Чл.510.При засядане на мотичките, операторът изключва задвижването, за да предотврати преобръщане на агрегата.

Чл.511.При работа на склон, да се работи по или срещу наклона. Не се разрешава да се работи на терени с наклон по-голям от указания от производителя на

техниката.

Чл.512.Преди прибиране на техниката в помещение тя трябва добре да се охлади.

Чл.513.(1)Смяната на масла и др. консумативи да става само съобразно инструкцията, във вид и количества предписани от нея.

(2)Отработените масла да се събират в специални съдове при вземане на мерки за пожаро-безопасност и опазване на околната среда от замърсяване.

Техника за планинско земеделие

Специфични изисквания

Чл.514.(1)Тракторите и самоходната земеделска техниката за планинско земеделие извършват земеделски работи на терени с наклон до 20°.

(2)При наклони над 20° тракторите и самоходната земеделска техниката, според ал. 1, могат да извършват само сеноприбиращи операции на наклони до 30°.

(3)Тракторите и самоходната земеделска техника, които имат устройства за хоризантиране на рамите могат да извършват земеделски работи на терени с наклон до 30°, а за сеноприбиращи операции - до 35°.

Чл.515.Кабините на тракторите и самоходната земеделска техника се оборудват с наклономер с автоматично подаване на сигнал при достигане на граничния наклон, както и с предпазен колан.

Чл.516.Тракторите и самоходната земеделска техника се оборудват с гуми, чиито протектори са подходящи за работа напречно на наклона и спирачна система, която да действа на всичките колела на техниката.

Безопасна работа с техника за планинско земеделие

Чл.517.Преди работа с техниката за планинско земеделие на терени с наклон над 12° да се извърши специален инструктаж на операторите.

Чл.518.За работа в планински условия да се използват само специализираните трактори и самоходна земеделска техника, които по конструкция осигуряват нормална работа при съответния наклон.

Чл.519.При наклони да се работи със съобразена скорост.

Чл.520.Завоите на празен ход трябва да се извършват срещу наклона, само на работна предавка, а не на транспортна, при намалена честота на въртене на колянвия вал на двигателя, като скоростта не трябва да превишава 5 km/h., не се разрешава извършването на остри завои.

Чл.521.Във всички случаи при работа на наклони задължително да се използват

предпазни колани.

Чл.522. Не се разрешава работа на наклони, по-големи от граничния за дадена техника, сигнализиран от наклономера.

Чл.523. За предотвратяване на занасянето и преобръщането на трактора задължително надеждно да се съединят педалите на спирачките на десните и левите колела, като преди тръгване да се провери еднаквостта на действието им.

Чл.524. При работа с ръчноводима малогабаритна техника, операторът трябва да бъде с обувки, чиито подметки осигуряват стабилността му при наклон.

Чл.525.(1) Необходимо е строго да се съблюдава налягането на въздуха в гумите.

(2) Не се допуска работа на наклон с гуми, имащи дълбоки цепнатини или значително износване на протектора.

Чл.526. Не се разрешава работа при повишена влажност на почвата (след дъжд или голяма роса).

Чл.527. Техническото състояние на техниката за планинско земеделие трябва да бъде изрядно. Не се допуска каквато и да е неизправност на кормилното управление, спирачките или навесната система.

Чл.528. Интервалът между спускащата се по наклона техника не трябва да бъде по-малък от 50 m.

Раздел XVI

Инструменти

Общи изисквания и работа

Чл.529. Преди започване на работа всеки инструмент трябва да бъде прегледан внимателно и забелязаните повреди да се отстранят.

Чл.530. Ръчните инструменти да бъдат изправни, да съответстват на характера на работа и се използват само по предназначение. Неизправните инструменти да се отделят на специално място.

Чл.531. Подвижните електрически инструменти, бормащини, гайкозатегачи и др. да се използват съобразно техните инструкции за безопасна експлоатация.

Чл.532. Главите на всички инструменти като чукове, секачи и др. не трябва да бъдат разширени, подбити и нацепени.

Чл.533.(1) Инструментите да бъдат здраво набити и закрепени за дръжките. Дължината на дръжките на шлосерски чукове да е от 300 до 400 mm , а на ковашките чукове от 450 до 900 mm в зависимост от масата на чука.

(2) Дръжките и ръкохватките на ръчните инструменти да имат гладка повърхност и подходяща якост.

(3) Дръжките на инструменти с заострени краища за набиване, изработени от дърво, да имат бандажни пръстени. Не се разрешава работа с пили, ножовки, отверки и др. без дръжки.

Чл.534. При работа с ръчни инструменти, при които може да отхвъркне отрязана или отчупена част, да се използват предпазни очила и мрежести ограждения на работното място.

Чл.535. При работа на височина да се ползва стълба, която да е обезопасена, или платформа и да се вземат мерки против падане (изпускане) на инструменти и детайли.

Чл.536. Не се разрешава използването на собственоръчно направени инструменти, без да са прегледани и разрешени за ползване от прекия ръководител.

Чл.537. Отпадъци да се изхвърлят на определени за целта места.

Чл.538. На всяко работно място да има упътване за безопасна работа в съответствие с изискванията на действащите правилници.

Чл.539. Работните места и инструментите да се почистват редовно.

Чл.540. (1) Шлосерските маси и менгемета да се поставят на не по-малко от 1m, а разстоянието между две менгемета, поставени на една маса, да е най-малко 1,5 m.

(2) Шлосерските маси и менгемета да бъдат добре укрепени и устойчиви по време на работа.

Чл.541. Ръчните инструменти да се съхраняват почистени и изправни в инструментални шкафове или табла.

Чл.542. При боравене с кислородни бутилки, ключовете и ръкавиците на работника трябва да бъдат чисти от масло.

Чл.543. Не се разрешава използването на ръчни инструменти със съдържание на повече от 70% мед при отваряне на карбидни варели, ацетиленови генератори и горелки.

Чл.544. Осветлението на работното място да отговаря на изискванията за съответния вид дейност.

Чл.545. Пневматичните ударни инструменти да са снабдени с приспособления, позволяващи изхвърляне на ударната част.

Чл.546. Ремонтът на пневматичните инструменти се извършва само в сервиси, посочени от производителя.

Чл.547. Пневматичните инструменти да са съединени към въздухоизточника с

щущери или нипели с изправни резби

Чл.548.Пневматичните инструменти да имат вентили, осигуряващи херметичност и удобно управление на притока на въздух.

Чл.549.Работните места на с използване на пневматични ударни инструменти да се оградят с преносими или стационарни звукопоглъщащи екрани, с височина не по-малка от 2 m.

Чл.550.При работа с ръчна електрическа техника и инструменти:

1.да се работи с техника със захранващо напрежение, съобразени с условията на опасност, както следва:

а)в среда без повишена опасност – 220 V за еднофазните и 380 V за трифазните;

б)в среда с повишена опасност и във от помещения – 42 V;

в)в особено опасна среда – 24 V;

г)в метални резервоари, котли, кладенци, тунели – 12 V.

2.да се използват лични предпазни средства (гумени ръкавици, диелектрични галоши и др.);

3.щепселите да бъдат здрави, без пукнатини и прегаряне и да са със зануляване, а превключвателите да се изправни и монтирани на корпусите им.

Чл.551.Ръчната електрическа техника и инструменти да се съхраняват на сухо място и в изправно състояние.

Чл.552.С пневматична и електрическа ръчна техника и инструменти да работят само получили инструктаж по безопасност на труда работници, запознати указанията за техника на безопасност в ръководството, посочени от производителя на всеки уред.

Чл.553.Пневматичната и електрическата ръчна техника и инструменти се проверяват за изправност от квалифициран персонал или в съответен сервиз. Резултатите от проверките се вписват в дневник, който се контролира от Районните инспекции по труда.

Чл.554.При работа с ръчна техника и инструменти, създаваща или ползваща открит пламък, искри и нагряване и др. пожароопасни елементи да се спазват, изискванията за пожарната безопасност.

Чл.555.Работите с използване на преносими стълби да се извършват съгласно инструкцията за употреба на тези съоръжения.

Чл.556.При работа с преносима техника с абразивни, пробивни и др. инструменти,

не се разрешава:

1. да се подават от ръка в ръка при включено положение
2. да се поставят във включено положение върху маси, работни места и др.
3. да се работи на височина (на стълби, скели и други) без работника да е осигурен с предпазен колан.
4. да се работи без предпазни очила с абразивни инструменти.

Чл.557.Товаро-разтоварните работи с ръчни макари, лебедки и кранове да се извършват при спазване на инструкциите за експлоатация на тези съоръжения.

Чл.558.Не се разрешава работата с ръчни крикове, които не са осигурени против самоволно спускане на товара при спиране на повдигането;

Специфични изисквания

Чукове

Чл.559.Дръжките на чуковете да бъдат с овална форма, гладка повърхност, с постепенно удебеляване към свободния край и да бъдат сигурно заклинени в чука посредством железен клин.

Чл.560.Чуковете трябва да са с правилно, гладко и леко изпъкнало чело (глава), без пукнатини и със заоблени краища.

Чл.561.Не се разрешава прякото удряне с чук върху закалени стомани.

Секачи

Чл.562.Ударните ръчни инструменти, като секачи центри и пробои, да нямат пукнатини, отчупвания и побитости.

Чл.563.Режещата част на секачите трябва да бъде без пукнатини, правилно заточена съобразно материала, който ще се изсича, а страничните ръбове на секача по дължината му да са заоблени.

Чл.564.Секачът да не бъде по-къс от 150 mm, а ръкохватката – не по-къса от 70 mm. Заострянето на секача да е под ъгъл 65-70°. Режещият ръб да представлява равна, леко изпъкнала линия.

Ръчни ножовки

Чл.565.Листът да се поставя на лъка на ножовката така, че рязане да става

при движението напред.

Чл.566.Ножовият лист (лентата) за рязане трябва да бъде опъната достатъчно, но не много, за да не се скъса (счупи) и да нарани работещия по време на работа.

Чл.567.Предметите за рязане да са закрепени здраво на менгеме.

Чл.568.Ширината на предметите за рязане да са съобразени така, че дължината на листа на ножовката да остава с около 150-200 mm по-голяма.

Чл.569.Желателно е мястото на рязане предварително да се зарязва с триъгълна пила.

Чл.570.При рязане на тънки метални листове, същите да се пристягат между дървени подложки.

Чл.571.Работещият да заема правилна стойка и да държи ножовката по възможност в хоризонтално положение с двете си ръце. Движението на ножовката да се осъществява само с ръцете, без участието на тялото.

Чл.572.При счупване на зъб от лентата, работата трябва да се спре, лентата да се смени с нова или счупеният зъб да се изпили.

Пили

Чл.573.Не се допуска работа с пила с лошо набита, пукната, разхлабена или липсваща дръжка.

Чл.574.Пилата трябва да е с изправни и не износени зъби, да не е омаслена и да се притиска към обработвания детайл по време на работа.

Чл.575.Детайлът, който се изпилява, да бъде закрепен здраво на менгемето.

Чл.576.Стружките да се отстраняват с четка.

Нарязване резба с метчици и флашки

Чл.577.Метчиците и флашките да са без пукнатини, побитости, да са еднакво затиловани и добре заточени.

Чл.578.Въртокът да съответства на размера на инструмента.

Чл.579.По време на работа инструментите да се смазват с масло.

Гаечни ключове

Чл.580.(1).Челюстите на ключа да бъдат успоредни, да не са с износени краища, да нямат пукнатини или побитости.

(2).Гаечните ключове да отговарят на размерите на гайките и болтовите глави.

(3).Не се разрешава да се удължават рамената на ключовете, без да са взети мерки за фиксиране на удължаващото устройство към ключа.

Чл.581.Преди развиване ръждясалите резбови съединения да се обработват по подходящ начин.

Отверки

Чл.582.Отверките се подбират съобразно размерите на прорежа на винта. Работната ѝ част да бъде заточена, перпендикулярно на оста.

Чл.583.Отверките трябва да имат здрави дръжки с форма на повърхността, осигуряваща сигурен захват.

Крикове

Чл.584.При работа с крик със зъбна рейка, храповият механизъм трябва да бъде напълно изправен.

Чл.585.В основата на крика да се подлага дървено трупче

Чл.586.Ръчните крикове да имат изправни приспособления, които да предотвратяват самопускане на товара при спиране на повдигането или винтовете им да бъдат самоспиращи.

Чл.587.Хидравличните крикове да имат изправен предпазен клапан и плътни съединения.

Чл.588.Преди да се започне работа, след повдигне товарът да се укрепва допълнително.

Чл.589.Не се разрешава оставяне на товара върху крика без надзор.

Чл.590.Освобождаването на криковете под повдигнат товар да става след укрепване на същия в повдигнато положение.

Ръчни земеделски инструменти

Чл.591.Ръчните земеделски инструменти да бъдат изправни, да съответстват на характера на работа и да се използват по предназначение. Неизправните инструменти да се отделят на специално място.

Чл.592.Дръжките на ръчните инструменти да имат гладка повърхност и да са изработени от твърд и жилав материал.

Чл.593.Земеделските инструменти трябва да бъдат здраво закрепени към дръжките.

Чл.594.При работа със сърп:

1. задължително да се ползва дървен или пластмасов напръстник (паламарка).
2. да се работи само чрез издърпване на режещата част по стеблата на растенията.

Чл.595.Не се разрешава работата с коси, сърпове и др. с пукнатини по закалените им работни части. Същите се бракуват.

Чл.596.Овощарските ножици за отрязване на високо разположени клони да имат устройство, захващащо отрязания клон.

Чл.597.Лозарските ножици да имат устройство, осигуряващо дистанция между ръкохватките в затворено положение.

Чл.598.Земеделските инструменти трябва да се съхраняват на сухо място недостъпно за деца в стабилно състояние с острието надолу.

Чл.599.Земеделски инструменти, да се оставят на открито място, с остриета насочени към земята.

Чл.600.При работа с коса, сърп, вила, брадви и инструменти за копаене, дистанцията между работещите трябва да бъде над 3 m.

Раздел XVII

Електробезопасност

Общи изисквания

Чл.601.Проектирането, монтажът и експлоатацията на електрическите съоръжения и уредби трябва да се извършват съгласно изискванията на:

1. Правилник за устройство на електрическите уредби (ПУЕУ);
2. Правилник по безопасността на труда при експлоатацията на електрическите уредби и съоръжения (Д-01-008);
3. Правилник за техническата експлоатация на енергопотребителите (ПТЕЕ);
4. Наредба за техническа експлоатация на енергообзавеждането (НТЕЕ);
5. Наредба №2 на МВР и МТРС за противопожарни строително-технически норми (обн., ДВ, бр.58 от 1987 г. и ДВ, бр.33 от 1994 г.);
6. Наредба №2 на Министерство на регионалното развитие и благоустройството за проектиране на електроуредби в сгради (обн., ДВ, бр.11 от 1999 г.).

Чл.602.(1).Изпълнението и разполагането на електрическите уредби, съоръжения и инсталации трябва да съответстват на условията на експлоатация и на

характеристиките на средата, в която работят (степен на опасност за поражения от електрически ток, влажност, запрашеност, химически агресивна среда, пожароопасност и взривоопасност).

(2). Не се разрешава полагането на захранващи кабели високо и ниско напрежение в агресивна среда – киселинна, алкална и в прахово състояние. В съществуващите обекти кабелите да се монтират така, че да не са подложени на прякото въздействие на агресивната среда.

(3). Не се разрешава монтажът на главни и разпределителни табла в производствени помещения с повишена опасност и особена опасност за поражения от електрически ток.

Организация на работата

Чл.603. Изискванията към персонала поддържащ и използващ електротехническо оборудване са:

1. не електротехническият персонал, работата на който е свързана с пускане и спиране на електрически съоръжения, или използващ електрифицирани инструменти от клас II на защита срещу поражение от електрически ток, се отнася към инструктирания персонал. За него се прилага Наредба №3 на МТСГ и МЗ за инструктажа на работниците и служителите по безопасност, хигиена на труда и противопожарната охрана (обн., ДВ, бр.44 от 1996 г.).

2. електротехническият персонал трябва да бъде добре запознат с характеристиките на средата, в която работят електрическите уредби, съоръжения и инсталации, както и с условията, които обуславят повишена или особена опасност за поражения от електрически ток, а в местните инструкции трябва да бъдат изяснени всички мерки за безопасна работа съобразно конкретните условия и опасности;

3. обслужващият персонал трябва да бъде добре запознат със свойствата на праховете, газовете и парите, които се отделят и които могат да образуват с въздуха или с други окислителни пожароопасни и взривоопасни смеси и да знае произтичащите от това специфични мерки по безопасността на труда.

Чл.604. При включване и изключване на електрозахранването трябва:

1. главното електрическо табло и главния прекъсвач да бъдат разположени в помещение, което се заключва. Сключването на нова техника и съоръжения да се извършва само от правоспособен електротехник със съответната квалификационна група;

2. всеки електродвигател на дадена работна техника да има правилно подбрана командно-пускова и защитна апаратура (пусков автомат, термична защита и предпазители);

3. комутационните устройства, монтирани на закрито в механически табла (кутии) или специални кожуси, да бъдат снабдени със специална заземителна клема (болт);

4. работниците и обслужващия персонал да спират или пускат поверената им техника и съоръжения посредством принадлежащите пускови устройства само след като са преминали инструктаж по безопасността на труда за даденото работно място.

Чл.605. Поддържането, прегледите и ремонтите на електрическите съоръжения и уредби трябва да се извършват или ръководят само от правоспособен електротехнически персонал, съгласно изискванията на глава трета на ПБТЕЕУС (Д-01-008) както следва:

1. почистването и ремонтът на електрическото обзавеждане да се извършват само при изключено напрежение и при поставени предупредителни табели с подходящи надписи на местата на прекъсване със съответни предупредителни текстове съобразно изискванията на правилниците и стандартите;

2. не се разрешава поставянето на предпазители без калибрована стопяема вложка. Смяната на предпазители да се извършва само със стандартни, фабрично калибровани стопяеми вложки. Не се разрешава подсилване на стопяеми вложки;

3. при монтаж и демонтаж да се работи при изключено напрежение. За да се избегне погрешно включване и изключване на напрежението да се вземат необходимите мерки да се окачат табелки “Не включвай, работят хора” и други мероприятия в съответствие с изискванията на действащите правилници;

4. отстраняването на повредите и ремонтите на техника да се извършват само при изключено напрежение;

5. при работа под напрежение, която се извършва само при крайна необходимост, да се спазват всички изисквания на правилниците и наредбите, посочени в чл.601 на настоящите Правила;

6. когато поради производствени причини не се изключва напрежението, да се работи под напрежение само при непосредственото наблюдение на квалифицирано длъжностно лице от групата на съответния участък и да се вземат мерки за ограждане на съответните фази с изолационен материал в съответствие с изискванията на правилниците (съгласно чл. 219 от Правилника ПБТЕЕУС (Д-01-008));

7. Работата по електроразпределителните табла и други устройства да се извършва по наряд най-малко от две лица, едното от които да е с квалификация, не по-ниска от трета група.

Чл.606. При ремонтни, пробивни и изкопни работи да се съблюдава:

1. ремонтните, пробивните и изкопните работи в помещенията трябва да се извършват съгласувано с ръководния специалист, отговарящ за енергийното стопанство;

2. ремонтните, пробивните и изкопните работи на открито, включително забиването на стълбове, метални и други предмети на дълбочина по-голяма от 30 cm трябва да

се извършват съгласувано с ръководния специалист, отговарящ за енергийното стопанство или с разрешение от електроснабдителната организация, в зависимост от това на чия територия се извършват работите.

Чл.607. При работа с ръчни електрически инструменти, преносими електрически лампи и трансформатори:

1. задължително да се спазват изискванията на ПБТЕЕУС (Д-01-008) за работа с на ръчните електрически инструменти;

2. не се допуска работата с нестандартни или неизправни ръчни електрически инструменти, преносими лампи, трансформатори и др.

3. дължината на кабелите на ръчните инструменти трябва да бъде до 6 m. Допуска се дължина до 30 m при използване на защитно изключване, или при участие на второ лице като наблюдател най-малко с втора квалификационна група;

4. преносимите електрически потребители с мрежово работно напрежение (220 V) да бъдат: - от клас II (с маркиран върху табелката, или върху корпуса знак (два вписани квадрата));

5. при захранване на преносимите електрически потребители от разделителен трансформатор не се разрешава зануляването или заземяването на вторичното му намотка;

6. при работа с преносими електрически потребители да се използва предпазното мероприятие “Защитно изключване”;

7. прекъсвачите (превключвателите) на подвижните електрически потребители да се монтират на корпусите им;

8. с писмено нареждане на ръководителя трябва да бъдат определени лица от електротехническия персонал, които да следят за изправността на ръчните електрически инструменти, преносимите лампи и трансформатори и ежемесечно да извършват проверки на изолацията на тоководещите части, здравината на корпусите, изправността на изолацията на ръкохватките, състоянието на захранващите кабели и здравината на щепселните съединения. Тези лица трябва да притежават трета квалификационна група.

Чл.608. При експлоатация на електрически уредби, съоръжения и инсталации с временен характер на монтаж и експлоатация да се спазва.

1. електрическите уредби, съоръжения и инсталации с временен характер на монтаж и експлоатация трябва да отговарят на изискванията на съответната категоризация по отношение на опасността от поражение от електрически ток и по отношение на пожарната опасност. Не се разрешава използването на временни уредби в помещения и зони на взривоопасна среда;

2. експлоатацията на електрическите уредби, съоръжения и инсталации с временен характер на монтаж и инсталация трябва да отговаря на изискванията на ПБТЕЕУС

Д-01-008;

3. мерките за защита срещу поражение от електрически ток трябва да бъдат в съответствие с ПУЕУ, като за защита срещу директен допир се използва защитно изключване;

4. захранващите кабели на техниката и съоръженията с временен характер на монтаж и експлоатация трябва да бъдат в изпълнение (ШКПТ, ШКПС) и да са без повреди по външната изолационна обвивка

Защита срещу поражение от електрически ток

Чл.609.(1).Защитата срещу директен допир се осъществява от защитни прегради, от корпусите на техниката и съоръженията, а също така от блокировки, които трябва да осигуряват изключване на напрежението преди да е създадена възможност за допир до частите под напрежение;

(2).Леснодостъпните токопроводими части да бъдат изолирани с подходящи изолации или оградени във всички случаи, когато напрежението превишава допустимите напрежения на допир;

(3).при високо напрежение (1000 и повече волта) да бъдат защитени механически не само голите, но и изолираните проводници и тоководещите части;

(4).Ограждането да бъде изпълнено така, че да се сваля или отваря само с помощта на ключове и инструменти. При високо напрежение да се използват специални блокировъчни устройства, ключове и инструменти, осигуряващи безопасна работа.;

(5).В коридорите и върху вратите на помещенията, специално предназначени за електроразпределителните устройства с високо напрежение (над 1000 волта), да има постоянно предупредителни табели и надписи;

(6).Прекъсвачите, предназначени за включване и изключване на електрически потребители (електродвигатели) с работни контакти, обърнати към работника, да се снабдени с дъгогасителни устройства без отвори и процепи или с дистанционно управление.

Чл.610.Защитата срещу индиректен допир предотвратява поражения от електрически ток поради възникване на опасни напрежения на токопроводими части, които нормално не се намират под напрежение, която се осигурява като:

1. в електрическите уредби с директно заземен звезден център не се разрешава да се заземяват корпусите на електрическата техника без да се зануляват;

2. не се допуска наличие на предпазители и прекъсвачи във веригата на нулевия проводник, който се използва като защитен;

3. последователното зануляване на два или повече електрически съоръжения не се

разрешава;

4. всеки заземяван елемент трябва да бъде свързан със заземяваща магистрала посредством отделно отклонение.

5. не се разрешава последователното включване на няколко заземявани части;

6. ежегодно да се извършва измерване на съпротивлението на изолацията на електроинсталациите и електросъоръженията. Да се извършват редовно и планово-предупредителните ремонти на електрообзавеждането.

7. ежегодно да се извършва измерване на съпротивлението на заземяването на мълниезащитните инсталации и на заземяването на електрическите уредби и електропроводи.

Чл.611. Допустимите напрежения на допир се ограничават в зависимост от характеристиката на средата по отношение на опасността от поражение от електрически ток както следва:

1. в помещения без повишена опасност – 65 волта;

2. в помещения с повишена опасност – 42 волта;

3. в среда с особена опасност и на открито – до 24 V променливо или до 50 V постоянно;

4. при работа в котли, резервоари, кладенци и други подобни – до 12 V променливо или до 24 V постоянно.

Чл.612.(1). Електротехническият и останалият персонал, обслужващ електрическите уредби и съоръжения, да ползва лични предпазни средства при работа и обслужване на същите, като диелектрични ръкавици, диелектрични боти, маневрени щанги, изолационни клещи, диелектрични килимчета и други предпазни средства (съгласно изискванията на действащите правилници и съгласно чл. 219 от Правилника ПБТЕЕУС (Д-01-008).

(2). Не се разрешава използването на неизпитани защитни средства и на такива, чиито срок за изпитване е изтекъл.

Раздел XVIII

Работа с пчели

Чл.613. В зависимост от сезона прегледът на пчелните семейства да се извършва в най-благоприятните часове през деня, при тихо и топло време.

Чл.614. За извършване на ефективен преглед на пчелните семейства пчеларят трябва да:

1. използва подходящо облекло – бяла памучна престилка (по-добре гащеризон)

или лицева мрежа.

2. разполага с необходим инвентар – пушалка, рамкоповдигач и др. в зависимост от поставената цел

3. подхождат отзад и да застава от лявата или от дясната страна на пчелния кошер.

Чл.615.Преди работа с пчелното семейство трябва:

1. ръцете и инструментите да са измити, за избягване на дразнене и разпространение на заболявания;

2. Разпалената пушалка да се насочи към входа и се пуснат няколко струи дим;

3. Силно раздразнено пчелно семейство да се затваря до успокояването му и тогава да се преглежда.

Чл.616.(1) При ужилване след прегледа веднага да се премахва жилното мехурче, а мястото да промива с вода или амоняк.

(2)При настъпили усложнения да се търси лекарска помощ.

Чл.617.Всеки пчелин трябва да има течаща вода, миешки препарати и аптечка с денатуриран спирт и разреден амоняк.

Чл.618.В пчелина не се допуска:

1.влизане на чужди лица;

2.използване на минерални масла, спиртни напитки, одеколони, дезодоранти, нефтопродукти и др. силно дразнещи с остри миризми препарати.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1.Тези правила се издават на основание чл.276, ал. 3 от КТ и Наредба №1 на МТСГ.

§2.Контролът по изпълнение на тези Правила се възлага на служба Вътрешно ведомствен контрол към МЗГ.

§3.Нарушителите на изискванията на тези правила носят отговорност съгласно действащото в страната законодателство.

§4.Тези Правила влизат в сила от публикуването на съобщение за одобряването им в Държавен вестник и отменят Правилника по безопасност на труда в селското стопанство В-13-00-02 от 1977 година.